

Uddannelse på kryds og tværs

Uddannelse på kryds og tværs

1.udgave, 1. oplag,
ISBN 87-603-1949-6
ISBN (WWW) 87-603-1951-8

Udgivet af Undervisningsministeriet,
Institutionsstyrelsen,
Statistik- og Informationskontoret
Evt. henvendelse til Anitta Limkilde-Kjær, tlf.nr. 3392 5360

Bestilles (UVM 4-045) hos
Undervisningsministeriets Forlag
Strandgade 100D
1401 København K
Fax. 3392 5219
E-mail: Forlag@uvm.dk
Tlf. 3392 5220
eller hos boghandlere

Tryk: Schultz Grafisk

Trykt på svanemærket papir med vegetabiliske farver.
Trykt af J.H.Schultz Grafisk A/S, som har licens til brug af svanemærket,
er ISO 14001 miljøcertificeret og ISO 9002 kvalitetscertificeret.

Indholdsfortegnelse

6	Forord
7	1. Indledning og resumé
23	2. Rammer
25	2.1 Eleverne og uddannelsessystemet
39	2.2 Institutioner
41	2.3 Økonomi
43	3. Grundskoleområdet
44	3.1 Bestand, tilgang og afgang af elever – nu
48	3.2 Bestand, tilgang og afgang af elever i fremtiden
50	3.3 Særlige opgørelser for grundskoleområdet
56	3.4 Lærerressourcer
58	3.5 Frekvenser og tider for grundskoleområdet
60	3.6 Overgangsmønster ved fuldførelse og afbrud fra grundskoleområdet
65	3.7 Normerede overgange i grundskolen
71	3.8 Vandringer fra grundskoleområdet
73	4. Det gymnasiale uddannelsesområde
75	4.1 Bestand, tilgang og afgang af elever – nu
81	4.2 Bestand, tilgang og afgang af elever i fremtiden
86	4.3 Særlige opgørelser for det gymnasiale uddannelsesområde
95	4.4 Lærerressourcer
99	4.5 Frekvenser og tider for de gymnasiale uddannelsesforløb
102	4.6 Overgangsmønster ved fuldførelse og afbrud fra det gymnasiale uddannelsesområde
110	4.7 Normerede overgange i det gymnasiale uddannelsesområde
120	4.8 Vandringer fra det gymnasiale uddannelsesområde
122	4.9 Institutionsfordelte bestandstal
137	5. Det erhvervsfaglige uddannelsesområde
139	5.1 Bestand, tilgang og afgang af elever – nu

147	5.2	Bestand, tilgang og afgang af elever i fremtiden
153	5.3	Særlige opgørelser for det erhvervsfaglige uddannelsesområde
159	5.4	Lærerressourcer
162	5.5	Frekvenser og tider for de erhvervsfaglige uddannelsesforløb
167	5.6	Overgangsmønstre ved fuldførelse og afbrud fra det erhvervsfaglige uddannelsesområde
184	5.7	Normerede overgange i det erhvervsfaglige uddannelsesområde
197	5.8	Vandringer fra det erhvervsfaglige uddannelsesområde
199	5.9	Det erhvervsfaglige uddannelsesområde og ledighed på arbejdsmarkedet
201	5.10	Institutionsfordelte bestandstal
213	6.	Det videregående uddannelsesområde
215	6.1	Bestand, tilgang og afgang af elever – nu
231	6.2	Bestand, tilgang og afgang af elever i fremtiden
245	6.3	Særlige opgørelser for det videregående uddannelsesområde
254	6.4	Lærerressourcer
257	6.5	Frekvenser og tider i de videregående uddannelsesforløb
266	6.6	Overgangsmønstre ved fuldførelse og afbrud fra det videregående uddannelsesområde
298	6.7	Normerede overgange i det videregående uddannelsesområde
306	6.8	Vandringer fra det videregående uddannelsesområde
308	6.9	Det videregående uddannelsesområde og ledighed på arbejdsmarkedet
310	6.10	Institutionsfordelte bestandstal
313	7.	Befolkning, uddannelses- og beskæftigelsesprofil
313	7.1	Befolkningen i dag og i fremtiden

320	7.2	Befolkningens uddannelsesniveau og ledighed
327	8.	Produktionsskole og voksenuddannelse
329	8.1	Produktionsskoler
335	8.2	Voksenuddannelse
347		Begreber
363		Litteraturliste

Forord

”Uddannelse på kryds og tværs - 2001” er 4. udgave af dette opslagsværk. Publikationen har til formål at give et overskueligt, men også detaljeret og opdateret statistisk billede af det formelle uddannelsessystem. Som noget nyt er der denne gang medtaget resultater for voksenuddannelsesområdet og produktionsskoler.

Denne 4. opdaterede udgave indeholder uddannelsesstatistiske data fra Danmarks Statistik, som er bearbejdet af Undervisningsministeriet. Desuden indgår nye resultater fra forskellige uddannelsesstatistiske modeller, som er udviklet i og af Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontor. Som supplement til dette præsenteres resultater fra forskellige fagstatistikker.

Publikationen indeholder mange statistiske begreber. Disse er *kursiveret* og søgt forklaret bag i bogen i afsnittet: ”Begreber”.

Man skal være forsigtig med at sammenligne resultaterne med tidligere udgivelser af ”Uddannelse på kryds og tværs”, da hovedparten af statistikken er retrospektivt bearbejdet, og nye resultater ligger til grund for fx fremskrivninger, overgange m.v. Hertil kommer, at uddannelsessystemet er meget dynamisk og under forandring, og derfor korrigeres fx uddannelsesforspalterne løbende.

Mange af tidsserierne slutter i 1998, men læserne kan i fremskrivningstabellerne finde meget sikre og aktuelle beregninger. Særligt for de videregående uddannelser er fremskrivningerne for fuldførelse meget sikre - helt frem til 2005.

1. Indledning og resumé

1.1 Indledning

I "Uddannelse på kryds og tværs" har vi søgt at dække behovet for en samlet oversigt over den uddannelsesstatistik, der produceres i Undervisningsministeriet. Den indeholder statistiske oplysninger frem til slutningen af 1990'erne for det såkaldte ordinære uddannelsessystem (fra grundskolen til ph.d.).

Som noget nyt i forhold til tidligere udgivelser medtages statistik for produktionsskoler og voksenuddannelser. Specielt sidstnævnte område er under kraftig udvikling, men p.t. findes der ikke en så detaljeret statistik som det er tilfældet for det ordinære uddannelsessystem.

Bogen indeholder først og fremmest oplysninger om elevstrømme. Men der lægges vægt på, at vise sammenhæng mellem befolkningsudvikling, elevtal, lærerressourcer og overgangen til arbejdsmarkedet. Der præsenteres dels historiske tidsserier, dels fremskrivninger, der viser den fremtidige udvikling i elevtallet m.v. I tekstafsnit og tabeller forekommer en række ofte ganske komplekse begreber, der er trykt i kursiv. Disse er forklaret i et selvstændigt afsnit bag i bogen. I dette resumé er begreber ikke kursiveret.

Publikationen bygger hovedsageligt på data fra Danmarks Statistik, men også data fra statistiske modeller udviklet af Undervisningsministeriet suppleret med oplysninger fra andre statistikker. De anvendte kilder findes i litteraturlisten.

I det efterfølgende resumé har vi udvalgt en række af de mange udviklingstendenser, der er beskrevet i bogens kapitler.

1.2 Centrale udviklingstendenser

Kapitel 2

Vedrørende bestanden af elever og den forventede gennemsnitlige studietid

Pr. 1. oktober 1998 var der registreret 1.051.136 elever i det ordinære danske uddannelsessystem. Dette svarer næsten til en femtedel af befolkningen. Eleverne ved de videregående uddannelser udgjorde en stigende andel af eleverne.

I dag bruger de unge gennemsnitligt mere tid i uddannelsessystemet, end de gjorde tidligere. Den forventede samlede uddannelsestid for en elev, der begynder i 1. klasse, steg med 1,6 år fra 1989 til 1998. I dag bruger pigerne mere tid end drengene, nemlig 16,4 år mod drengenes 15,0 år. Frem til 1994 var der ikke de store forskelle på drenge og pigers forventede tid i uddannelsessystemet, men herefter ses en stigende forskel. Forskellen på drenge og pigers tid i uddannelsessystemet kan bl.a. forklares ved, at visse uddannelser, hvor kvinderne var i flertal, som fx pædagoguddannelsen, blev forlænget. Drengene vælger oftere at påbegynde en erhvervsfaglig uddannelse efter grundskolen, og flest piger fuldfører i dag en videregående uddannelse.

Vedrørende en ungdomsårgangs uddannelsesmæssige profil

I 1998 forlod færre unge uddannelsessystemet uden at have påbegyndt en fortsat formel uddannelse end tidligere. Grundskolerestgruppen udgjorde 6%, og ca. 1% af denne forsætter på en uddannelse uden for det ordinære uddannelsessystem, så den reelle restgruppe er nærmere 5%.

81% af ungdomsårgangen i 1998 afslutter en ungdomsuddannelse, fordelt med 31% ved en erhvervsfaglig uddannelse, 36% ved en gymnasial uddannelse og 14% med begge kompetencer. Hertil kommer et par procent med den fri ungdomsuddannelse (fuu), erhvervsgrunduddannelsen (egu), en produktionsskoleuddannelse m.v.

40% af 1998-årgangen vil afslutte en videregående uddannelse, heraf 6,5% en kort videregående uddannelse, 21,0% en mellem-

lang videregående uddannelse, og 12,5% vil afslutte en lang videregående uddannelse.

Vedrørende uddannelsesinstitutioner

I Danmark var der pr. 1. oktober 1999 registreret 4.086 uddannelsesinstitutioner. Heraf udgjorde grundskolerne 73%. Der var store regionale forskelle i uddannelsesinstitutionernes placering.

Vedrørende økonomi

Danmark brugte i 1998 7,6% af BNP på offentlige udgifter til uddannelse. I 1989 var tallet 7,2%. I 1998 blev der forbrugt 37,5 mia. kroner på grundskoleområdet, 18,3 mia. kroner på ungdomsuddannelsesområdet, 17,7 mia. kroner på de videregående uddannelser og 11,5 mia. kroner på voksenuddannelse.

Kapitel 3

Vedrørende grundskoleområdet

Elevbestanden i grundskolen faldt fra 1989 til 1994, hvor den var absolut mindst med 599.445 elever. Efterfølgende steg bestanden konstant. I 1998 var der 635.257 elever i grundskolen.

Efterskoleelevernes andel af eleverne på grundskolens 8. til 10. klassetrin steg. I 1989 udgjorde de 2,5%. I 1998 var det 3,1%.

Mange fortsætter i 10. klasse. Efterskolens 10. klassetrin er fortsat et populært valg blandt de unge. I 1998 havde efterskolernes 10. klassetrin 33,7% af alle eleverne på grundskolens 10. klassetrin. I 1989 var det 20,3%.

Næsten alle børn går i børnehaveklasse. Børnehaveklassedækningen steg fra 97,4% til 99,4% fra 1990 til 1999.

Fuldførelsesprocenten på efterskolernes 10. klassetrin steg fra 91% i 1989 til 95% i 1998.

Der var stigende tendens til, at flere fortsatte i uddannelsessystemet efter grundskolen. Overgangsmønstret fra grundskolen til fortsat uddannelse viser, at flere påbegynder de almenGYmnasiale uddannelser i forhold til tidligere.

Overgangen efter fuldført 9. klassetrin til de almen-gymnasiale uddannelser faldt dog fra 1989 til 1998 fra ca. 21% til ca. 19%. For efterskolens 9. klassetrin ses dog en stigende overgang til de almen-gymnasiale uddannelser. Overgangen efter et fuldført 10. klassetrin til de almen-gymnasiale uddannelser steg fra ca. 21% i 1989 til 29,0% i 1998. Overgangen efter et fuldført 10. klassetrin på efterskolen til de almen-gymnasiale uddannelser steg markant fra ca. 27% i 1989 til ca. 39% i 1998.

Det normerede overgangsmønster viser, at den andel af 1998-årgangen, der forlod grundskolen, og som påbegyndte en almen-gymnasial eller en erhvervsgymnasial uddannelse, udgjorde hhv. 37,7% og 15,3% af årgangen.

Kapitel 4

Vedrørende det gymnasiale uddannelsesområde

Elevbestanden ved det gymnasiale område udgjorde 100.230 elever i 1998. Området kan imødesee et fald frem til 2001, hvor bestanden når sit laveste punkt på ca. 93.400 elever. Herefter stiger bestanden. I 2008 forventes der at være ca. 111.200 elever ved det gymnasiale uddannelsesområde.

I 1989 var der 73.563 elever ved de almen-gymnasiale uddannelser, i 1998 var der 67.346 elever. Den matematiske linie havde flest elever, i 1998 var der 31.719 elever. Det almen-gymnasiale område kan imødesee et fald i antallet af elever fra 1999 til 2001, fra ca. 64.400 til ca. 62.500 elever. Herefter vil bestanden konstant stige, og i 2008 vil der være ca. 75.300 elever ved området.

Bestanden af elever ved de erhvervsgymnasiale uddannelser steg markant fra 1989 til 1997, fra 21.970 til 33.744 elever (53,6%). Stigningen er bl.a. forårsaget af, at hhx og htx blev forlænget med et år. I 1998 faldt bestanden til 32.884 elever. De erhvervsgymnasiale uddannelser kan også imødesee et mindre fald i bestanden fra 1999 til 2001. Herefter vil bestanden stige, og i 2008 vil der være ca. 36.000 elever.

For 2/3 af uddannelserne under det gymnasiale uddannelsesområde udgjorde pigerne over halvdelen af eleverne. For alle uddannel-

ser under området ses den største koncentration af piger ved gymnasiets sproglige linie med 76,6% i 1998. Gymnasiets matematiske linie havde flere drenge end piger, dog med en faldende andel. I 1989 var der her 55,3% drenge, og i 1998 var der 51,1%.

Htx har få piger, interessen hos pigerne var dog svagt stigende. Fx udgjorde pigerne her 16,8% af eleverne i 1998, i 1989 udgjorde de 14,5%.

I 1998 havde den matematiske linie en fuldførelsesprocent på 88. På den sproglige linie var den 87%. For studenterkursus lå procenten på 74. Den 1-årige hhx havde en høj fuldførelse på 90% i 1998, og for den flerårige hhx var fuldførelsesprocenten 80.

Helt generelt viser der sig en stigende tendens til at fortsætte i uddannelsessystemet efter såvel et fuldført som et afbrudt forløb fra det gymnasiale område. En lille andel af de afbrudte forløb resulterede i den såkaldte uddannelsesmæssige restgruppe. Fx blev overgangen ud af uddannelsessystemet efter fuldførelse af gymnasiets sproglige linie halveret fra 1989 til 1998 fra 10,2% til 5,0%.

49,2% af de matematiske studenter i 1998 fortsatte på en kandidatuddannelse og 22,9% på en mellemlang videregående uddannelse. Fra den sproglige linie skete den største overgang også til kandidatuddannelserne (36,2%), og 28,2% fortsatte på MVU.

18,5% af dem, der i 1989 fuldførte den flerårige hhx, forlod det ordinære uddannelsessystem, i 1998 var det 8,2%. Hvor hhx tidligere i nogen grad førte direkte ud på arbejdsmarkedet, er det nu blevet en normal studieforberevende uddannelse.

Kapitel 5

Vedrørende det erhvervsfaglige uddannelsesområde

Pr. 1/10 1998 var der 122.948 elever ved det erhvervsfaglige uddannelsesområde. I 1989 var der 128.509 elever. I 1999 forventes bestanden at udgøre ca. 121.500 elever. Området kan imødeses et svagt fald i bestanden frem til 2001. Herefter stiger bestanden konstant, og i 2008 vil den udgøre ca. 128.000 elever.

I 1998 var der 38.133 elever i gang med et skoleforløb m.v. Fra 1989 til 1998 faldt bestanden med 10%. Faldet skyldes, at der blev direkte adgang fra grundskolens 9. eller 10. klassetrin til den 3-årige hhx og den 3-årige htx (udenom et erhvervsfagligt skoleforløb). I 2008 forventes bestanden at udgøre ca. 43.500 elever.

I 1998 var der 84.815 elever ved de erhvervsfaglige hovedforløb m.v. I 2008 forventes områdets bestand at udgøre ca. 84.500 elever. I 1998 fordelte bestanden sig således: Handels- og kontoruddannelser 23,6%, de tekniske uddannelser 56,1%, social- og sundhedsuddannelserne 17,7%, pgu 1,7% samt øvrige erhvervsfaglige uddannelser og videreuddannelser i alt 0,8%.

På det erhvervsfaglige uddannelsesområde var der generelt flere mænd end kvinder, og kvinderne var få ved de tekniske uddannelser. Ved nogle uddannelser var kvinderne dog i flertal. I 1998 udgjorde kvinderne 70,3% af eleverne ved kontoruddannelserne og 87,9% ved servicefagsuddannelserne. Også ved social- og sundhedshjælperuddannelserne samt social- og sundhedsassistentuddannelserne var der mange kvinder, hhv. 94,5% og 93,9%.

Det erhvervsfaglige uddannelsesområde har naturligt en stor aldersspredning. De yngste elever ses ved skoleforløb m.v., hvor gennemsnitsalderen i 1998 var 21,3 år. For de erhvervsfaglige uddannelser m.v. var gennemsnitsalderen 24,3 år.

Fuldførelsesprocenten for dette område varierer fra uddannelse til uddannelse. I 1998 havde 1.-2. skoleperiode, handel og kontor en fuldførelsesprocent på 79. For teknik 2. skoleperiode lå fuldførelsesprocenten på 96.

For de erhvervsfaglige hovedforløb havde fuldførelsesprocenten forskellige udviklingstendenser. For både handels- og kontoruddannelserne var fuldførelsesprocenten 88 i 1998. For disse undergrupper sås en varierende udvikling. Fx lå fuldførelsesprocenten i 1989 for handelsuddannelserne på 82, hvor den for kontoruddannelserne lå noget højere på 93%. For bygge- og anlægsgagene ses en stigende fuldførelse. I 1989 fuldførte 71%, i 1998 var det 89%. Også de grafiske fag havde stigende fuldførelse i samme periode, stigende fra 81% til 93%.

Overgangsmønsteret for de erhvervsfaglige uddannelser varierede, men der viser sig en stigende tendens til at fortsætte i uddannelsessystemet efter såvel et fuldført som et afbrudt forløb fra området. Der kommenteres kun på udvalgte store overgange fra de enkelte uddannelsesgrupper til andre uddannelsesgrupper.

For hver 100 personer, der i 1998 fuldførte 1.-2. skoleperiode, handel og kontor, påbegyndte 57 en erhvervsfaglig uddannelse m.v., 14 gik til en gymnasial uddannelse, og 10 forlod uddannelsessystemet. For introduktionsforløb til teknik ses, at 75 af hver 100, der fuldførte, påbegyndte et skoleforløb m.v., 8 påbegyndte en erhvervsfaglig uddannelse m.v., og 8 forlod uddannelsessystemet.

Af hver 100, der fuldførte de erhvervsfaglige handelsuddannelser i 1998, forlod 57 uddannelsessystemet, og 10 påbegyndte en mellemlang videregående uddannelse. Der var tale om et pænt fald i overgangen ud af uddannelsessystemet efter fuldførelse, i 1989 var tallet 76 af hver 100. Dette mønster ses også for kontoruddannelserne, men her forlod 64 af hver 100 fuldførte uddannelsessystemet. I 1989 var det 80. For dem der i 1998 fuldførte kontoruddannelserne, påbegyndte 7 en kort videregående uddannelse, 14 en mellemlang videregående uddannelse og 4 en kandidatuddannelse.

For de tekniske erhvervsfaglige uddannelser var overgangen ud af uddannelsessystemet generelt høj. Men de historiske overgange viser, at flere valgte at fortsætte i uddannelsessystemet efter en teknisk uddannelse. I 1998 var overgangen fra industriuddannelserne ud af uddannelsessystemet 75. For bygge- og anlæg var tallet 70.

For hver 100 elever, der i 1998 afbrød 1. og 2. skoleperiode, handel og kontor, forlod 18 uddannelsessystemet. I 1989 var det 36.

I 1989 forlod ca. 46 af hver 100 afbrydere fra de erhvervsfaglige handelsuddannelser uddannelsessystemet helt, i 1998 var det 26. Desuden valgte 53 af hver 100 i 1998 igen at påbegynde det erhvervsfaglige uddannelsesområde m.v. For de erhvervsfaglige kontoruddannelser var overgangen til fortsat uddannelse efter et af-

brudt forløb lavere end for handelsuddannelserne. I 1998 forlod 41 af hver 100 afbrydere uddannelsessystemet. I 1989 forlod 58 af hver 100, der afbrød uddannelsessystemet.

Fra de erhvervsfaglige jordbrugsfag blev overgangen ud af uddannelsessystemet efter afbrud næsten halveret fra 1989 til 1998, fra hhv. 63 til 32 af hver 100 afbrud.

Af det normerede overgangsmønster i 1998 ses, at 18,3% af ungdomsårgangen vil være ved 1. og 2. skoleperiode, handel og kontor, heraf vil 14,5% fuldføre forløbet. 5% af årgangen vil fortsætte på en erhvervsfaglig handelsuddannelse, og 2,7% af årgangen vil fortsætte på en erhvervsfaglig kontoruddannelse.

I 1998 vil 37,1% af ungdomsårgangen befinde sig ved teknik 2. skoleperiode, heraf vil 35,6% fuldføre uddannelsen. 7,3% vil påbegynde en industriuddannelse og 8,4% en bygge og anlægsuddannelse. 4,5% vil forlade uddannelsessystemet, og af disse vil 0,5% afbryde.

8,2% af årgangen vil befinde sig på en erhvervsfaglig handelsuddannelse. Af disse vil 4,4% forlade uddannelsessystemet.

9,4% af årgangen vil befinde sig ved en kontoruddannelse. Heraf vil 8,1% fuldføre og 5,9% vil forlade uddannelsessystemet.

8,5% af en ungdomsårgang vil gå på en industrifagsuddannelse. Heraf vil 7,4% fuldføre uddannelsen, 6,1 vil forlade uddannelsessystemet, heraf 0,5% med et afbrudt forløb.

Den største andel af ungdomsårgangen ved de erhvervsfaglige tekniske uddannelser ses for bygge- og anlægsfagene, svarende til 9,3% af årgangen. 8,2% af årgangen vil fuldføre, og 1,3% vil gå til en kort videregående teknisk uddannelse (KVU).

For personer med en højst fuldført uddannelse fra en erhvervsfaglig uddannelse var 1998-ledigheden 5,2%. For skoleforløb m.v. var ledigheden 8,6% i 1997. Personer med afsluttet skoleforløb har ikke egentlig erhvervskompetence (med afsluttet hovedforløb). Derfor var ledighedsniveauet for disse personer højere.

Kvindernes ledighed var konstant højere end mændenes. I 1998 var ledigheden for mænd med et hovedforløb m.v. 4,1%. Her var kvindernes ledighed 6,6%. I 1993, som var toppunkt for ledigheden, nåede kvindernes ledighedsprocent op på 11,9 mens mændenes ledighed lå på 9,8%.

Kapitel 6

Vedrørende det videregående uddannelsesområde

Antallet af studerende ved de videregående uddannelser voksede med 31,8% fra 1989 til 1998. Pr. 1/10 1998 udgjorde bestanden 192.701 studerende, i 1989 var den 146.157 studerende. Bestanden forventes at stige med 4,8% fra 1999 til 2008. Stigningen dækker dog over variationer over perioden. Fx vil bestanden falde fra 2003 til 2005. I 2008 vil bestanden toppe med ca. 208.200 studerende, hvilket er langt over det niveau, vi kender fra 1998.

I 1998 fordelte bestanden sig på følgende måde: KVVU 9,4%, MVU 37,5%, bacheloruddannelser 24,8%, grund- og basisuddannelser 1%, kandidatuddannelser 25,4% og ph.d. 2%.

For KVVU steg bestanden af studerende fra 1989 til 1998 med 62,6%, fra 11.127 til 18.094 studerende. Stigningen skyldes bl.a. de merkantile uddannelser, som i 1998 omfatter 5.332 studerende. IT-uddannelsernes bestand steg også fra 297 studerende i 1989 til 3.501 studerende i 1998.

MVU havde den største bestand i 1998, svarende til 72.319 studerende, hvoraf ca. 34.700 læste ved folkeskolelærer- eller pædagoguddannelsen. Bestanden af studerende steg næsten hvert år. Fra 1989 til 1998 steg bestanden af studerende med ca. 39%.

I 1998 var der 47.756 studerende ved bachelorområdet. Den største undergruppe er humaniora som havde 8.816 studerende, efterfulgt af naturvidenskab med 8.293 studerende.

Grund- og basisuddannelsernes bestand udgjorde 1.889 studerende i 1998. I 1989 var der 2.112 studerende i bestanden.

I 1998 udgjorde bestanden af studerende ved kandidatuddannelserne 48.850. I 1989 var der 64.674 studerende. Der er sket et naturligt skift i bestanden mellem bachelor- og kandidatuddannelserne (jfr. ”flerårsaftalen for de videregående uddannelser”). Bachelorbestanden steg, og kandidatbestanden faldt. Samlet steg disse to uddannelsesområder dog fra 79.299 studerende i 1989 til 96.606 studerende i 1998. Stigningen svarer til 21,8%.

At kvindernes andel af bestanden steg, skyldes både det mellemlange videregående uddannelsesområde og kandidatuddannelsesområdet. For MVU er forklaringen bl.a. en stigende tilgang til ”typiske” kvindeuddannelser som folkeskolelærer- og pædagoguddannelserne.

I 1998 var gennemsnitsalderen for studerende ved de korte videregående uddannelser 26,8 år. For de mellemlange videregående uddannelser, bachelor- og kandidatuddannelserne var gennemsnitsalderen hhv. 27,7, 24,9 og 28,8 år.

Ansøgerne med udenlandsk statsborgerskab steg fra 4.560 ansøgere i 1994 til 4.801 ansøgere i 1999. I 1998 ses periodens højeste søgning med 5.135 personer.

Den helt overordnede fuldførelsesprocent for hele det videregående uddannelsesområde er ifølge profilberegningerne 83%. Sandsynligheden for, at en person, der påbegynder en videregående uddannelse, afslutter en videregående uddannelse, om end ikke nødvendigvis den, som personen startede på, er altså høj.

Hvis man medtager de personer, der skifter til en erhvervsfaglig uddannelse, var fuldførelsesprocenten oppe på over 85%.

Ser man på enkelte udvalgte uddannelser eller uddannelsesgrupper på hovedområder, er billedet naturligvis et andet. Her vil man regne studieskiftere med som afbrudte.

På de korte videregående uddannelser (KVU) havde de studerende ved merkantile og tekniske uddannelser en fuldførelsesprocent, der varierede mellem 70 og 80%. Uddannelserne inden for merkantile uddannelser, fødevareuddannelser og IT-uddannelser kan tilskrive en stor del af deres frafald for studieskift, mens der

tilskrive en stor del af deres frafald for studieskift, mens der for de øvrige områder, der her er opgjort, er tale om en forholdsmæssig stor andel, der helt forlader uddannelsessystemet. Transportuddannelserne oplevede et frafald på hele ca. 38%, hvoraf størstedelen forlod uddannelsessystemet.

De mellemlange videregående uddannelser havde generelt høje fuldførelsesprocenter, svingende mellem 70 og 85%. Ved enkelte meget populære uddannelser fuldførte ekstraordinært mange studerende, blandt disse topper journalistuddannelsen med en fuldførelsesprocent på 99% i 1998. Næsten 90% af de pædagogstuderende fuldførte, mens folkeskolelæreruddannelsen havde en fuldførelsesprocent på ca. 77%. For de fleste mellemlange uddannelsers vedkommende vejer studieskifterne tungt, når frafaldet opgøres. HD havde områdets laveste fuldførelsesprocent på omkring 41% i 1998.

Bacheloruddannelsernes fuldførelsesprocent svingede fra 44% (erhvervsprog) til 80,5% (landbrugsvidenskab). Studieskiftere ved sprogfagene og i de naturvidenskabelige fag udgjorde ofte over 40% af de studerende.

På kandidatuddannelserne var fuldførelsesprocenten for næsten alle grupper over 70%. Fuldførelsen måles her i forhold til starten på de 2-årige kandidatuddannelser. Blandt de ophørte kandidatstuderende var der en overvægt af studerende, der forlod uddannelsessystemet frem for at skifte til et andet studium.

Der er store forskelle i overgangsmønstret fra uddannelse til uddannelse. Et par enkelte eksempler kan trækkes frem. Der kommenteres kun på udvalgte store overgange fra de enkelte uddannelsesgrupper til andre uddannelsesgrupper. Overordnet ses, at der var flere, der fortsatte i uddannelsessystemet efter et afbrud fra området.

For hver 100, der i 1998 fuldførte en merkantil kort videregående uddannelse, gik ca. 54 ud af uddannelsessystemet, 30 påbegyndte en mellemlang videregående uddannelse (herunder HD).

For hver 100, der i 1998 fuldførte HD gik 71 ud af uddannelsessystemet.

Flere fortsatte i uddannelsessystemet efter folkeskolelæreruddannelsen. I 1989 var det 20 af hver 100, i 1998 var det 24. Bachelorerne havde naturligt et anderledes overgangsmønster.

For dem der fuldførte en bacheloruddannelse, fortsatte langt den overvejende del naturligt på et kandidatoverbygningsforløb. Fx fortsatte 91 ud af hver 100 efter en fuldført sproglig bacheloruddannelse i 1998 på en kandidatuddannelse.

For jurister (kandidatuddannelse) forlod 84 af hver 100 fuldførte i uddannelsessystemet, og 9 påbegyndte en mellemlang videregående uddannelse.

For hver 100 personer, der i 1998 afbrød en merkantil kort videregående uddannelse, forlod 30 uddannelsessystemet, 25 påbegyndte en erhvervsfaglig uddannelse m.v. og 17 en mellemlang videregående uddannelse.

For ingeniøruddannelserne (MVU) resulterede kun 21 af hver 100 afbrud i 1998 i en overgang ud af uddannelsessystemet. For sygeplejerskeuddannelsen var overgangen 12 ud af hver 100 afbrud.

For hver 100 personer, der i 1998 afbrød jurastudiet (LVU), forlod 65 uddannelsessystemet, 14 påbegyndte MVU, og 16 påbegyndte igen en kandidatuddannelse.

Med udgangspunkt i det normerede overgangsmønster fra 1998 viser det sig, at 15,2% af ungdomsårgangen vil befinde sig ved det korte videregående uddannelsesområde (heraf vil 11% fuldføre), 37% vil påbegynde en mellemlang videregående uddannelse (heraf vil 27,0% fuldføre), 24,4% vil gå til en bacheloruddannelse (heraf vil 13,4 fuldføre), og 26,5% af årgangen vil påbegynde en kandidatuddannelse (heraf vil 18,7% fuldføre).

For personer med en kort videregående uddannelse var ledigheden i 1998 3,9%. Ledigheden var lavest for personer med en uddan-

nelse under det mellemlange videregående uddannelsesområde (2,7%). De kandidatuddannedes ledighed var 4%.

For det mellemlange videregående uddannelsesområde var kvindernes ledighed lavere end mændenes ledighed. Dette gjorde sig ikke gældende for personer med en fuldført KVVU eller kandidatuddannelse.

Kapitel 7

Vedrørende befolkning, uddannelses- og beskæftigelsesprofil

Pr. 31/12 1998 var der i alt 5.313.577 personer i Danmark. Århus Amt havde landets højeste befolkningstal på 634.435 personer efterfulgt af Københavns Amt med 612.053 personer. Det laveste befolkningstal ses på Bornholms med kun 44.529 personer. Den absolut største aldersgruppe i Danmark var de 30-39-årige, idet gruppen alene udgjorde 15,4% af den samlede befolkning.

I fremtiden forventes befolkningen at have en anden alderssammensætning end i 1998. Fx udgjorde de 20-49-årige ca. 2,29 mio. personer. I 2010 vil de udgøre ca. 2,18 mio. I 1998 udgjorde de 50-79-årige ca. 1,56 mio., og i 2025 vil de stige til ca. 2,01 mio.

Uddannelsesniveaet steg. I 1999 havde ca. 33% af befolkningen alene en grundskoleuddannelse som højeste fuldførte uddannelse, i 1998 var det 40,4%. I 1999 havde 5,4% en gymnasial uddannelse som højeste fuldførte uddannelse, 56,1% en erhvervskompetencegivende uddannelse, (heraf 36,4% en erhvervsfaglig uddannelse og 19,7% en videregående uddannelse). I 1989 havde 3,3% en lang videregående uddannelse, i 1999 var det 4,8%.

Arbejdsstyrkens størrelse varierede. Fra 1994 til 1997 faldt den fra 2.807.574 personer til 2.768.567 personer (faldet var 1,4%). Herefter steg arbejdsstyrken til 2.783.846 personer i 1999.

Personer med en uafsluttet erhvervsrettet uddannelse eller en uafsluttet erhvervsfaglig uddannelse har generelt betydelig højere ledighed end personer med en erhvervsrettet uddannelse. Den samlede ledighed faldt fra 8,7% til 5,6% fra 1989 til 1998. I perioden fra 1989 til 1993 steg ledigheden dog til 11,4%. Herefter ses et konstant fald.

Kapitel 8

Vedrørende produktionsskoler

Antallet af årselever på produktionsskolerne steg med ca. 400 fra 1996 til 2000 (en stigning på ca. 10%). I 2000 var der i alt 5.010 årselever på produktionsskolerne.

Alderssammensætningen for produktionsskoledeltagerne viste ikke store udsving. I 1999 var kun 3% af eleverne 25 år og derover.

Deltagerforløbenes varighed har vist sig at være nogenlunde stabil. Dog faldt andelen med ophold af under 1 måneds varighed markant i 1999. I 1999 ses desuden en bevægelse i retning af relativt flere ophold af ½-1 års varighed.

Fra 1997 til 1999 ændrede kønsfordelingen sig næsten ikke. I 1999 udgjorde kvinderne ca. 44% af eleverne.

Hovedparten af produktionsskoleeleverne kom med baggrund i det frie optag. Andelen steg endda fra 73% i 1997 til 80% i 1999.

Generelt har deltagere med fuldført 10. klasse været langt mere tilbøjelige til at gå videre i en SU-berettigende uddannelse end de øvrige grupper. Andelen steg fra 27 til 33% fra 1997 til 1999.

Vedrørende voksenuddannelser

I 1999 var der ca. 112.800 årselever ved den offentlige voksen- og efteruddannelse, i 1993 var der ca. 87.800 årselever. Fra 1993 til 1998 steg aktiviteten med ca. 9% pr. år, men fra 1998 til 1999 faldt aktiviteten ca. 12% eller 16.000 årselever. Faldet er primært forårsaget af et aktivitetsfald på åben uddannelse (erhvervsskoler og SOSU-skoler), daghøjskoler og AMU-uddannelser.

Ved den kommunalt finansierede aftenskoleundervisning under folkeoplysningsloven, var det i 1999 ca. 30.000 årselever. I 1999 var der således tilsammen over 142.000 årselever i den offentlige voksenuddannelse.

Daghøjskoler

På daghøjskolerne var den overvejende del af deltagerne kvinder, og størstedelen af deltagerne var mellem 20 og 29 år, hvilket svarer til knap hver tredje deltager.

Langt de fleste, dvs. over 50%, har afsluttet grundskolen, men også deltagerne med erhvervsuddannelse var pænt repræsenteret på daghøjskolerne.

I alt havde 60% af deltagerne været berørt af ledighed, inden de påbegyndte et daghøjskoleophold. Kun 17% har haft fast beskæftigelse.

Arbejdsmarkedsuuddannelserne

Ved AMU-uddannelserne var 60% af deltagerne i 1998 mænd. Ca. 55% af deltagerne var mellem 30 og 49 år, og kun en mindre del var under 30 år.

Langt de fleste, dvs. over 50%, havde en erhvervsuddannelse som længste uddannelse, inden de startede på AMU, mens lidt mere end 30% havde en afsluttet grundskole som længste uddannelse. 32% af deltagerne havde været berørt af ledighed, men 65% havde haft fast beskæftigelse.

Størstedelen, knap 35%, af de beskæftigede deltagere ved AMU-kurserne var ansat i industrien.

Almen voksenuddannelse: avu og hf

Ved almen voksenuddannelse og hf var over to ud af tre af deltagerne kvinder. Størstedelen af deltagerne ved hf var mellem 20 og 29 år, mens størstedelen af deltagerne ved avu var 50 år eller mere.

Flest deltagere på avu havde en uddannelse svarende til grundskoleniveau, mens der på hf er en mere lige fordeling mellem deltagere med højeste uddannelsesniveau svarende til såvel grundskole som almengymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse.

Omkring 30% af deltagerne ved avu havde fast beskæftigelse, hvor tilsvarende mere end 60% enten var uden for arbejdsstyrken eller havde været berørt af ledighed. For hf havde knap 50% af delta-

gerne fast beskæftigelse, og 50% havde enten været uden for arbejdsstyrken eller været berørt af ledighed.

Åben uddannelse

Inden for de enkelte retninger var der større kønsforskelle. Fx var 60% af deltagerne mænd på de videregående uddannelser, mens op mod 55% af deltagerne på erhvervsuddannelserne var kvinder.

Omkring 30% af deltagerne under åben erhvervsuddannelse var mellem 30 og 39 år, mens deltagerne i de resterende aldersgrupper fordelte sig jævnt. På erhvervsuddannelserne havde flertallet, dvs. 56% i forvejen en erhvervsuddannelse, mens 15% kun havde afsluttet grundskolen. 19% af deltagerne havde en mellemlang videregående uddannelse bag sig.

I alt har 18% været berørt af ledighed inden for det sidste år. Tilsvarende havde 77% fast beskæftigelse. Langt størstedelen af deltagerne, ca. 65%, var ansat i privat virksomhed, og det var især inden for finansiering/forretning samt offentlige tjenesteydelser, at deltagerne var beskæftigede.

2. Rammer

Inden vi præsenterer en mere detaljeret statistik for uddannelsessystemets områder, vil vi beskrive den ungdomsårgang, der lige begyndte i 1. klasse i 2000, det danske uddannelsessystems overordnede opbygning, antal elever, antal uddannelsesinstitutioner, gennemsnitlig uddannelsestid, uddannelsesprofil samt overordnede økonomiske rammer for uddannelsessystemet.

Hvordan vil det gå årgangen, der begyndte i skolen i år 2000?

For et lille års kort tid siden begyndte en ny årgang i *grundskolen*. Omkring 65.000 begyndte i 1. klasse, mens de nuværende *ungdomsårgange* i 16-19 års alderen kun er på ca. 55.000, så der bliver lidt mere trængsel, efterhånden som de nye elever bevæger sig op igennem uddannelsessystemet.

Af gode grunde ved vi ikke, hvordan verden vil se ud for de nye elever om 20-25 år, når hovedparten af dem vil have afsluttet i hvert fald en grundlæggende erhvervskompetencegivende uddannelse, som de så vil supplere med efter- og videreuddannelse i løbet af deres erhvervsaktive periode.

Vi ved, at selv når ungdomsårgangene igen om få år begynder at blive større, vil arbejdsstyrken ikke længere vokse på samme måde, som den har gjort indtil nu. Pga. det stigende antal ældre vil der være pres på *arbejdsstyrken*. Alt andet lige kan de nye elever således se frem til en entré på arbejdsmarkedet, hvor der vil være god brug for dem.

I Undervisningsministeriets 1998-uddannelsesprofilmodel beregnes, hvorledes slutsituationen vil se ud for de nye elever, hvis de agerer på samme måde som de nuværende årgange i uddannelsessystemet.

I 1998 vil 95% fortsætte i det ordinære uddannelsessystem efter grundskolen, 94% vil gå i gang med en *ungdomsuddannelse*, 41% vil vælge en erhvervsfaglig uddannelse på teknisk skole, handelsskole, landbrugsskole eller social- og sundhedsskole og 53% vil vælge en af de gymnasiale ungdomsuddannelser.

Med det nuværende mønster for *afbrud* vil 81% afslutte en ungdomsuddannelse. Hertil kommer et par procent med erhvervsgrunduddannelsen (egu), den fri ungdomsuddannelse (fuu) m.v., som ikke er med i uddannelsesregistrene. Mange med en *erhvervsfaglig uddannelse* vil herefter gå direkte ud på arbejdsmarkedet. Endnu flere vil gå i gang med en *videregående uddannelse*.

Slutsituationen for de nye elever, hvis de følger det nuværende uddannelsesmønster, vil være, at 77% vil komme ud med en *erhvervskompetencegivende uddannelse*, 40% med en videregående uddannelse og 37% med en erhvervsfaglig uddannelse. De sidste 23% i restgruppen vil være sammensat af 9%, der har en *studiekompetencegivende uddannelse* fra gymnasiet, hhx eller lignende, og så 14%, der ikke vil have fuldført andet end grundskolen.

Hvis de nye årgange af drenge og piger i grundskolen opfører sig som deres forældre eller ældre brødre og søstre, vil der stadig være store forskelle på kønnene.

80% af pigerne vil afslutte en erhvervskompetencegivende uddannelse mod kun 74% af drengene.

For pigerne vil de mellemlange videregående uddannelse blive det foretrukne. 29% vil blive lærere, pædagoger, sygeplejersker mv. Andre store grupper af piger vil vælge merkantile erhvervsfaglige uddannelser, social- og sundhedsuddannelser på erhvervsfagligt niveau eller lange videregående uddannelser.

2.1 Eleverne og uddannelsessystemet

Når det danske uddannelsessystem skal beskrives, inddeler man normalt uddannelserne i en række *hovedområder* efter uddannelsesniveau og retning. Uddannelsessystemet er en stor og bevægelig størrelse, og igennem de seneste 10 år er der sket en række små og store strukturændringer. Dette kan ofte give store problemer i data med historisk og fremadrettet perspektiv, da man af hensyn til sammenlignelighed på den ene side skal prøve at få fortiden indpasset i nutiden og på den anden side skal få nutiden indpasset i fremtiden. I det efterfølgende har vi forsøgt at beskrive uddannelsessystemets struktur frem til 1998 med et tilbageblik til først i 1990'erne og en kort beskrivelse af kommende ændringer.

Grundskoleområdet under ét omfatter *folkeskoler og private grundskoler* (herunder folkeskoler, de frie grundskoler, specialskoler samt efterskoler). De første skoleformer dækker hele skoleforløbet fra børnehaveklasse til og med 10. klassetrin, mens efterskolerne alene omfatter 8. til 10. klassetrin. Der er 9 års undervisningspligt, men ingen skolepligt. Børnehaveklassen og 10. klassetrin er frivillige for eleverne. Nogle skoler tilbyder endvidere et 11. klassetrin til elever, hvis udvikling kræver særlig hensynstagen eller støtte.

Det gymnasiale område kan betegnes som studieforberedende ungdomsuddannelser og kan opdeles i to områder: det *almengymnasiale område* og det *erhvervgymnasiale område*. Pr. 1. januar 2001 trådte nye optagelsesregler i kraft for dette område. Overordnet betyder det, at loven om egnethedserklæringen ophæves, og unge vil få ret til optagelse på den valgte uddannelse, hvis de opfylder kravene til forudgående undervisning og prøver og ikke er indstillet til optagelsesprøve af deres hidtidige skole.

Det *almengymnasiale område* omfatter det 3-årige gymnasium (sproglig og matematisk linie), det 2-årige hf-kursus og det 2-årige studenterkursus. Eksamen kvalificerer til de videregående uddannelser, dog afhængig af fagvalg, fagniveau samt eksamensresultater. De almengymnasiale uddannelser kan også bruges som indgang til en praktikplads i en virksomhed.

Det **erhvervsgymnasiale område** omfatter den flerårige højere handelseksamen (hhx-uddannelsen blev fra 1995 ændret fra et 2-årigt til et 3-årigt forløb), den 1-årige højere handelseksamen (hhx), højere teknisk eksamen (htx-uddannelsen blev fra 1994 ændret fra et 2-årigt til et 3-årigt forløb) samt adgangseksamen til diplomingeniøruddannelserne. De erhvervsgymnasiale uddannelser giver generel studiekompetence og kvalificerer til de videregående uddannelser. Desuden giver hhx- eller htx-eksamen grundlag for ansættelse i erhvervslivet, som regel i en elevstilling.

Adgangseksamen til diplomingeniøruddannelserne (tidligere benævnt adgangskursus til teknikum) er et 1- til 1½-årigt forløb og påbegyndes som hovedregel efter gennemførelse af en teknisk erhvervsuddannelse.

Det *erhvervsfaglige uddannelsesområde* omfatter erhvervsfaglige skoleforløb, *EUD* (merkantile- og tekniske erhvervsuddannelser), gartner-, husholdnings-, landbrugs- og søfartsuddannelser, social- og sundhedsuddannelser (SOSU), værkstedskurser (tf-kurser) og fra 1997 den pædagogisk grunduddannelse (pgu) samt længere og kortere erhvervsfaglige kurser m.v. Hertil kommer de individuelle uddannelser, herunder den erhvervsfaglige grunduddannelse (egu) og den fri ungdomsuddannelse (fuu). I dette statistiske materiale for det ordinære uddannelsessystem findes der p.t. ingen statistik for egu og fuu. Produktionsskolerne opgøres i afsnit 8.

De erhvervsfaglige uddannelser (EUD) blev i 1991 fundamentalt ændret, det gamle lærlinge/efg-system blev erstattet af et nyt vekseluddannelsessystem. Uddannelserne er opbygget således at praktik i en virksomhed veksler med skoleundervisning (skoleperiode) på en erhvervsskole (handelsskole eller teknisk skole). Teori og praksis følges ad gennem uddannelserne. Der findes i øjeblikket omkring 90 forskellige uddannelser inden for det merkantile og tekniske område.

Man kan i dag påbegynde en erhvervsfaglig uddannelse enten med et praktikophold eller med undervisning på en erhvervsskole og den normale uddannelseslængde er 3½ til 4 år. Med en lovændring i 1995 blev 1. skoleperiode frivillig for alle elever. 1. skoleperiode har en fleksibel struktur, der kan variere fra 5 uger til 1 år.

Perioden tjener til at lette overgangen fra grundskolen. Senest efter 2. skoleperiode skal eleverne have en praktikaftale med en virksomhed. Fra omkring midten af 1996 blev indgangsforløbet til merkantil EUD også ændret, således at eleverne kan forlænge indgangsforløbet fra 1 til 2 år.

Pr. 1. januar 2001 trådte en ny lov i kraft. Kort forklaret betyder ændringen, at antallet af indgange til EUD er blevet reduceret til 7 (6 indgange til de tekniske uddannelser og 1 indgang til de merkantile uddannelser). Med loven er desuden indført, at eleverne udarbejder en personlig uddannelsesplan, og at der kan tages individuelle uddannelsesforløb.

Under det erhvervsfaglige uddannelsesområde, eller parallelt med EUD, findes social- og sundhedsuddannelserne (SOSU), hvor uddannelserne er en blanding af praktik og undervisning på skole. Uddannelsen til social- og sundhedshjælper er 1-årig og danner grundlag for overbygningsuddannelsen til social- og sundhedsassistent, som tager 1½ år.

Området indeholder også en række landbrugs- skovbrugs-, husholdnings- og søfartsuddannelser og en række kortere og længere kurser.

Den ordinære pædagogiske grunduddannelse (pgu) er normeret til 1½ år, bestående af et fælles indgangsår til de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser for elever, der kommer direkte fra grundskolens 9. eller 10. klasetrin. Pgu kan også tages på 1 år for voksne som fx er pædagogmedhjælpere, dagplejere m.v.

Tf-kurser (teknikerforkurser) er også klassificeret som en erhvervsfaglig uddannelse. Uddannelsen *påbegyndes*, hvis man har gennemført en teknikeruddannelse eller en gymnasial uddannelse. I forbindelse med ændringen af de korte videregående uddannelser, vil der ved uddannelsens start i 2000 være væsentlige ændringer i optagelsen til de videregående tekniske uddannelser. Det betyder, at tf-kurser i dag er overflødige og nedlagt.

Individuelle ungdomsuddannelsesforløb er primært personlighedsudviklende uddannelser, som retter sig mod unge, der endnu ikke

har valgt uddannelsesretning, eller som ønsker en praktisk frem for en boglig uddannelse. Der findes i dag to uddannelser i denne gruppe: erhvervsgrunduddannelsen (egu) og den fri ungdomsuddannelse (fuu). Afsluttet egu kan give erhvervskompetence, mens fuu sigter mod udvikling af kompetence og fortsættelse af uddannelser i bred forstand. Produktionskoleuddannelsen er også en individuel uddannelse. Uddannelsen sigter på unge under 25 år, som ikke har gennemført en *ungdomsuddannelse*. Uddannelsen giver personlig og faglig kompetence og kan bruges i et videre uddannelses- eller erhvervsforløb.

Det videregående uddannelsesområde (DVU) kan opdeles i følgende hovedområder:

Korte videregående uddannelsesområde (*KVU*), mellemlange videregående uddannelsesområde herunder: mellemlange videregående uddannelser (*MVU*), bacheloruddannelser og grund- og basisuddannelser. Under området indgår tillige kandidatuddannelsesområdet også benævnt lange videregående uddannelser (*LVU*) herunder indgår supplerende sidefag. Slutteligt kommer hovedgruppen af philosophiae doctor (*ph.d*-uddannelser).

Det korte videregående uddannelsesområde indeholder en række merkantile- og tekniske uddannelser, IT- og sundhedsuddannelser, uddannelser inden for politi/fængsel/told m.v. Uddannelserne varer oftest 2 år. Pr. 1. juli 1998 vedtog man en ny lov for KVU, som trådte i kraft i august/september 2000. Kort beskrevet betyder ændringen, at der for KVU fremover bygges oven på en erhvervsuddannelse, landbrugsuddannelse eller en gymnasial uddannelse med fællesbetegnelsen ”erhvervsakademiuddannelser”. Hensigten har været at gøre adgangsvejene bredere, mere gennemskuelige og med større mulighed for merit ved fortsættelse på en mellemlang eller lang videregående uddannelse.

Det mellemlange videregående uddannelsesområde består af 3 uddannelsesgrupper: mellemlange videregående uddannelser (*MVU*), bacheloruddannelser samt grund- og basisuddannelser.

De **mellemlange videregående uddannelser** (*MVU*) indeholder en række uddannelser, der kvalificerer direkte til arbejdsmarkedet,

fx journalist-, folkeskolelærer-, sygeplejerske-, jordemoder- og militæruddannelse. Uddannelserne varer normalt 3-4 år. Af bl.a. historiske årsager er HD (åben uddannelse) medtaget her. Se eventuelt beskrivelse i afsnittet om de videregående uddannelser. I maj 2000 blev en ny lov om MVU vedtaget som del af en sammenhængende uddannelsespolitisk indsats med den målsætning at sikre attraktive uddannelser ved stærke og udviklingsorienterede institutioner. Med lovens indførelse kom en ny titel, ”professionsbachelor”. Titlen er niveaumæssigt sideordnet med universiteternes bachelortitel.

På samme uddannelsesniveau som MVU findes **bacheloruddannelsesområdet** som i dag består af 3-årige uddannelsesforløb inden for humaniora, samfundsvidenskab, naturvidenskab og pædagogik m.v. I denne gruppe er HA og ED medtaget. Af bl.a. historiske årsager er ED medtaget (åben uddannelse) under bacheloruddannelserne i det ordinære uddannelsessystem. Med ”flerårsaftalen” i 1993 blev bachelorgraden permanent indført. Uddannelserne giver erhvervskompetence, men fører oftest videre til et forløb på en 2-årig kandidatuddannelse. I dag følger stort set alle kandidatuddannelser en bachelor-/kandidatstruktur.

Grund- og basisuddannelserne består af 1- til 2-årige uddannelsesforløb inden for humaniora, samfundsvidenskab og naturvidenskab på universiteterne. Uddannelserne findes på visse institutioner og består af de 1. eller 2. indledende år til et bachelorforløb.

Kandidatuddannelsesområdet består i dag af 2-årige uddannelser. For næsten alle kandidatuddannelser gælder, at uddannelserne nu er opbygget med en såkaldt bachelor-/kandidatstruktur (3 år plus 2 år) inden for fx samfundsvidenskab, humaniora, teknik, naturvidenskab, sundhedsvidenskab, veterinær/landbrugsvidenskab, pædagogik m.v. De uddannelser, som indtil videre ikke er omfattet af denne struktur, er: landinspektør-, dyrlæge-, teolog-, læge-, tandlæge-, civilingeniør-, arkitekt- og konservatorieuddannelser. Under kandidatuddannelsesområdet indgår også en række videregående supplerende sidefagsuddannelser.

Ph.d.-området består af forskeruddannelser som er af 3 års varighed. Uddannelserne bygger oven på en kandidatuddannelse. Ph.d. er uddannelsessystemets højeste niveau.

Voksenuddannelsesområdet er et supplement til det ordinære uddannelsessystem. Det er et meget stort og forskelligartet område. I Danmark er der lang tradition for folkeoplysning og efteruddannelse. Der er stor forskel på undervisningsomfanget, fra en enkelt time om ugen i en kort periode til samlede fuldtidsundervisningsforløb af mere end et års varighed. Undervisningen kan være af almen karakter i fag som fx dansk, regning/matematik, historie og sprog, eller direkte erhvervsrettet som efteruddannelse af både faglærte, ufaglærte eller som videregående uddannelser. Undervisningen foregår på aftenskoler, højskoler, landbrugs- og husholdningsskoler, enkeltfagskurser (VUC), som åben uddannelse på erhvervsskoler eller universiteter og andre højere læreanstalter, på AMU-centre, i virksomheder eller på daghøjskoler m.v.

På voksenuddannelsesområdet og produktionsskoleområdet kan elevoplysninger m.v. indtil videre ikke opgøres på samme måde, som vi kan opgøre det ordinære uddannelsessystem. For første gang har vi valgt at bringe forskellige statistiske resultater fra andre kilder. Resultaterne fra de to områder præsenteres i afsnit 8.

Generelle tal for uddannelsessystemet

I figur 2.1.1 vises en model af det danske uddannelsessystem. Til venstre i figuren ses en søjle, der angiver den alder, de studerende normalt mindst har på de respektive trin eller uddannelsesområder. Hertil kommer det antal uddannelsesår, der normalt vil ligge forud for elever på et givet trin. Denne søjle skal dog tages med et vist forbehold, især når det gælder voksenuddannelsesområdet.

Pr. 1. oktober 1998 er der registreret over en million personer (1.051.136) under uddannelse i det ordinære uddannelsessystem i Danmark. Dette svarer næsten til en femtedel af *befolkningen*. Disse fordelte sig på de enkelte uddannelsesområder som vist i tabel 2.1.1, tabel 2.1.2 samt i figur 2.1.2.

I 1998 befandt 60,4% af uddannelsessystemets *bestand* sig ved *grundskoleområdet* (inkl. børnehaveklasse til 10. klassetrin ud-

gjorde de 635.257 elever). Det *gymnasiale område* havde samlet 9,5% af eleverne, eller i alt 100.230 elever (de *almengymnasiale uddannelser* stod for 67.346 elever og de *erhvervsgymnasiale uddannelser* for 32.884 elever). På det *erhvervsfaglige uddannelsesområde* m.v. var der i alt 122.948 elever (11,7% af bestanden). Og slutteligt havde det *videregående uddannelsesområde* 192.701 studerende, som udgjorde 18,3% af bestanden.

I tabel 2.1.2 og figur 2.1.2 opgøres uddannelsesområdernes andele af den samlede bestand i 1990, 1995 og 1998. Grundskolen havde omkring 63% af eleverne i 1990 mod kun ca. 60% i 1998. For det videregående uddannelsesområde ses en vækst i andelen af studerende, svarende til en periodestigning på 3,2 procentpoint.

I tabel 2.1.3 og figur 2.1.3 præsenteres den gennemsnitlige forventede uddannelsestid fra 1989 til 1998 (ekskl. grundskolens børnehaveklasse og voksenuddannelse m.v.). Fra perioden start til slutning steg den forventede gennemsnitlige uddannelsestid med 1,6 år. Studietiden er generelt stigende i perioden med tiltagende styrke imod periodens slutning. Et barn der i 1998 *påbegyndte* grundskolens 1. klassetrin, forventes at blive i uddannelsessystemet i 15,7 år. Pigerne forventes i 1998 at være i uddannelsessystemet i 16,4 år mod drengenes 15,0 år.

Frem til 1994 var der ikke de store forskelle på drenge og pigers forventede tid i uddannelsessystemet, men herefter ses en stigende forskel. Forskellen på drenge og pigers tid i uddannelsessystemet kan bl.a. forklares ved, at visse uddannelser hvor kvinderne var flest, som fx pædagoguddannelsen, blev forlænget. Drengene valgte oftere at påbegynde en erhvervsfaglig uddannelse efter grundskolen, og flest piger *fuldfører* i dag en videregående uddannelse.

De mange elever/studerende, der var under uddannelse, valgte ikke nødvendigvis altid de direkte veje, der er antydnet i figur 2.1.4. Der findes således beregninger for, hvordan de typiske elevstrømme er op gennem uddannelsessystemet fra eleverne befinder sig i grundskolen, til de endeligt forlader uddannelsessystemet. Figuren viser *uddannelsesprofilen* i 1998 (mere om figuren senere).

I tabel 2.1.4 opgøres uddannelsesprofilen fordelt på køn og uddannelsesniveauer i 1998. Der gives et overblik over strømmene i uddannelsessystemet, og profilen kan kort beskrives som det slutresultat, årets årgang af elever på 8. klasses trin når til, hvis de i de næste 25 år har en adfærd, der præcis ligner den adfærd, deres ældste kammerater udviste i løbet af året. Rent praktisk kan man illustrere en *ungdomsårgang* som alle, der i et givet *tværnsnitsår* begynder i 8. klasse. Det kan nævnes, at afvigelsen fra den egentlige definition af en ungdomsårgang består af personer, der først dukker op i grundskolens 10. klasses trin. Alle tal angives som procentandele af årgangen. Strømmene af en ungdomsårgang tæller både elever der har fuldført et uddannelsesstrin, og elever der har *afbrudt* et trin. Overgangene er vist på et overordnet niveau. En mere detaljeret præsentation af *overgangsmønstrene* vil kunne ses i de efterfølgende uddannelsesrelaterede kapitler.

Af tabellen fremgår det, at 77% af 1998-ungdomsårgangen forventes at få en erhvervskompetencegivende uddannelse (hertil kommer i øvrigt en del voksenuddannelser m.v., der ikke i øjeblikket er medregnet i opgørelsen). 14% af ungdomsårgangen vil slutte i uddannelsessystemet uden hverken studie- eller erhvervskompetence, og 9% afslutter med alene studiekompetence. Det viser sig tillige, at flere piger end drenge får en videregående uddannelse. 80% af pigerne afslutter en erhvervskompetencegivende uddannelse mod kun 74% af drengene.

29% af pigerne afslutter en mellemlang videregående uddannelse mod kun 14% af drengene. Drengene har til gengæld større andele på KVVU og erhvervsfaglige uddannelser.

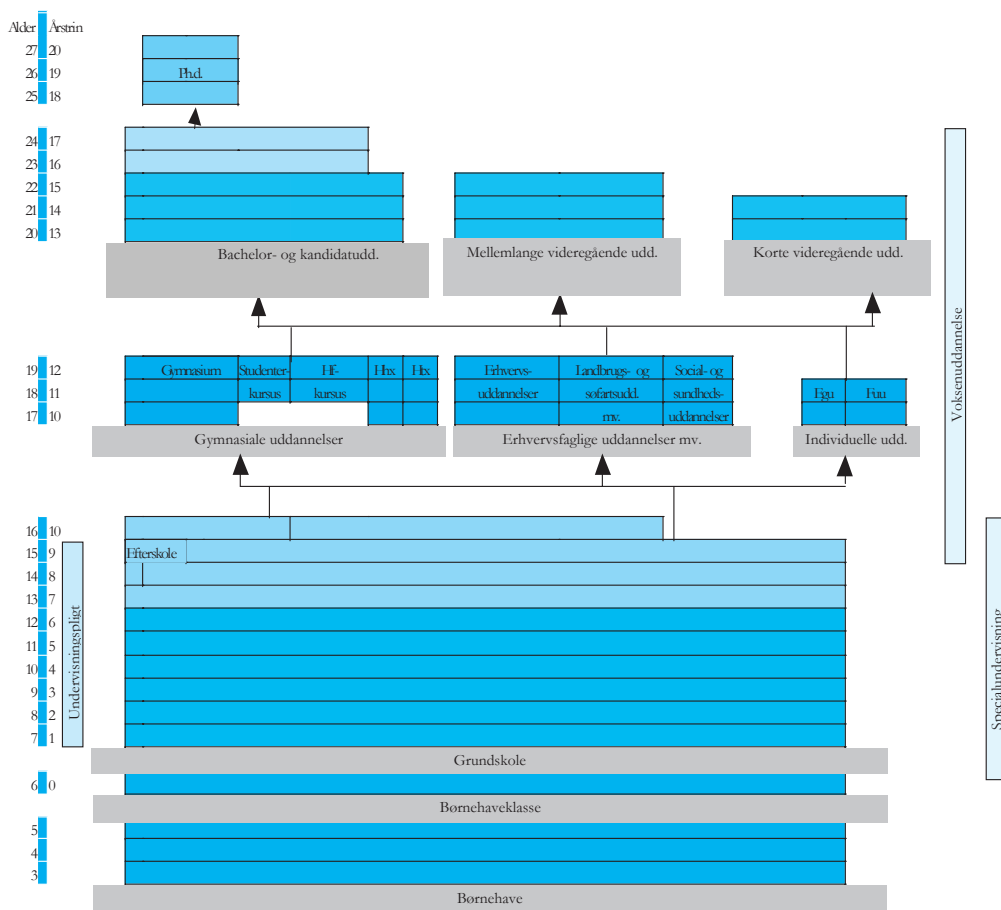
Figur 2.1.4 viser, at den samlede afgang fra grundskolen i 1998 lå på omkring 55.000 personer. *Grundskolerestgruppen* (ekskl. egu, fuu, produktionsskoler m.v.) var 6%, det vil sige, at omkring 94% af ungdomsårgangen valgte at fortsætte i ungdomsuddannelsessystemet. Reelt er gruppen her på 5%, da 1% fortsætter på en uddannelse uden for det ordinære uddannelsessystem.

Af 1998-årgangen vil 81% afslutte en ungdomsuddannelse, fordelt med 31% med en erhvervsfaglig uddannelse, 36% med en gymnasial uddannelse og 14% med begge kompetencer. Hertil

kommer skønsmæssigt et par procent med den fri ungdomsuddannelse (fuu), erhvervsgrunduddannelsen (egu), en produktionskoleuddannelse m.v.

11% af årgangen vil afslutte en erhvervsfaglig merkantil uddannelse, 19% en erhvervsfaglig teknisk uddannelse og 7% en erhvervsfaglig social- eller sundhedsuddannelse. 40% af en ungdomsårgang vil afslutte en videregående uddannelse, heraf 6,5% en kort videregående uddannelse, 21% en uddannelse inden for det mellem lange videregående uddannelsesområde, og 12,5% vil afslutte med en lang videregående uddannelse.

Figur 2.1.1 Det danske uddannelsessystem i 1999.

Bemærk: Alderen er den teoretiske minimumsalder for de formelle uddannelser, dvs. ekskl. voksenuddannelse. Efter grundskolen er eleverne ofte ældre pga. sabbatår, ventetid, studieskift m.v. Pilene illustrerer generelle sammenhænge mellem grundskole-, ungdoms- og videregående uddannelser, men ikke alle faktiske overgange eller overgangenes størrelse. Der henvises i øvrigt til tekstafsnittene for de forskellige uddannelsesområder.

Tabel 2.1.1 Antallet af elever, som var under uddannelse pr. 1/10 1990, 1995 og 1998.

	1990	1995	1998
Børnehaveklasse til 7. klasse ¹⁾	452.947	447.343	490.990
8. til 10. klasse	180.384	154.665	144.267
Grundskolen i alt	633.331	602.008	635.257
Almengymnasiale uddannelser	73.844	74.249	67.346
Erhvervsgymnasiale uddannelser ²⁾	24.510	32.742	32.884
Gymnasiale uddannelser i alt	98.354	106.991	100.230
Tf-kurser	1.321	447	459
Erhvervsfaglige skoleforløb m.v. ³⁾	41.827	33.521	37.674
Erhvervsfaglige hovedforløb m.v. ⁴⁾	83.118	83.149	84.815
Erhvervsfaglige uddannelser i alt	126.266	117.117	122.948
KVU	12.292	15.741	18.094
MVU	52.353	64.062	72.319
Bacheloruddannelser ⁵⁾	18.026	36.518	47.756
Grund- og basisuddannelser	2.287	1.107	1.889
Kandidatuddannelser ⁶⁾	66.012	52.772	48.850
Ph.d. ⁷⁾	2.042	3.463	3.793
Videregående uddannelser i alt	153.012	173.663	192.701
I alt	1.010.963	999.779	1.051.136

¹⁾ 1990 skal tages med forbehold.

²⁾ I 1994 blev htx forlænget med et år til et treårigt forløb. Samtidig blev adgangsvejen ændret fra et skoleforløb på erhvervsuddannelserne til adgang direkte fra grundskolen. Fra 1995 skete de samme strukturændringer for hhx.

³⁾ Indeholder også korte erhvervsfaglige grundkurser som fx landbrugets forskolekursus m.v. Fra midten af 1996 blev indgangsføreløbet merkantil EUD ændret, således at eleverne kunne forlænge indgangsføreløbet fra 1 til 2 år. Rundt regnet halvdelen har benyttet sig af denne mulighed.

⁴⁾ Indeholder også social- og sundhedsuddannelser, landbrugsuddannelser, pgu (fra 1997) samt andre længere erhvervsfaglige kurser m.v.

⁵⁾ At bacheloruddannelserne indeholder tal fra før uddannelserne blev formelt oprettet skyldes, at bl.a. HA og erhvervsprog m.v. før reformen havde denne struktur.

⁶⁾ Kandidatuddannelserne indeholder både udelte kandidatforløb og overbygningskandidatuddannelser. I 1998 var ca. 1/3 ved en udelte kandidatuddannelse og 2/3 ved en overbygningskandidatuddannelse.

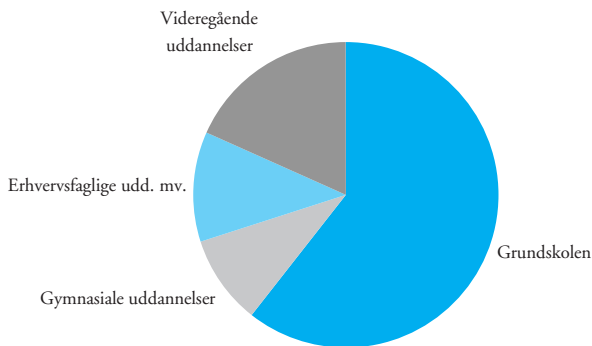
⁷⁾ Pga. registreringsproblemer er tallene for ph.d. for lave.

Tabel 2.1.2 Eleverne som procentandel af den samlede bestand, opgjort pr. 1/10 i 1990, 1995 og 1998.

	1990	1995	1998
Grundskolen i alt	62,6	60,2	60,4
Gymnasiale uddannelser i alt	9,7	10,7	9,5
Erhvervsfaglige uddannelser i alt	12,5	11,7	11,7
Videregående uddannelser i alt	15,1	17,4	18,3
I alt	100,0	100,0	100,0

Se evt. kommentarer/noter under tabel 2.1.1.

Figur 2.1.2 Den procentvise fordeling af elever under uddannelse pr. 1/10 1998.

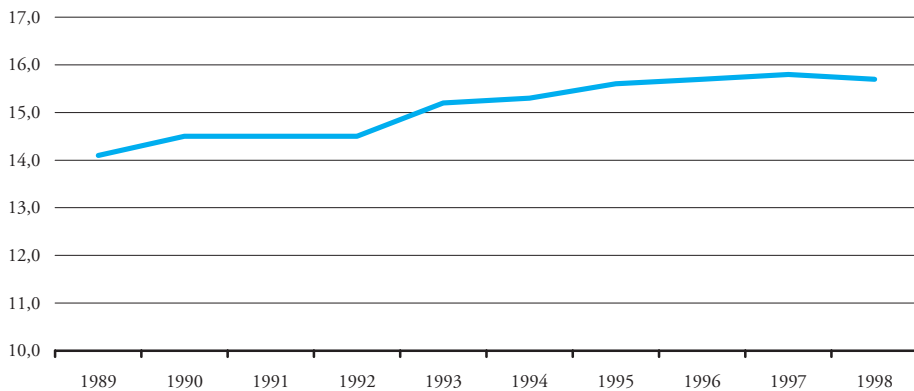

Tabel 2.1.3 Forventet samlet uddannelsestid for elever, der begynder i 1. klasse, fordelt på køn opgjort fra 1/10 året før til 30/9 i året fra 1989 til 1998.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Alle	14,1	14,5	14,5	14,5	15,2	15,3	15,6	15,7	15,8	15,7
Drenge	13,9	14,3	14,2	14,4	15,0	15,3	15,0	15,0	15,2	15,0
Piger	14,3	14,6	14,7	14,5	15,4	15,4	16,2	16,4	16,3	16,4

Note: Ekskl. børnehaveklasse og voksenuddannelse m.v.

Figur 2.1.3 Den samlede forventede uddannelsestid, opgjort fra 1/10 i året før til 30/9 i året fra 1989 til 1998.

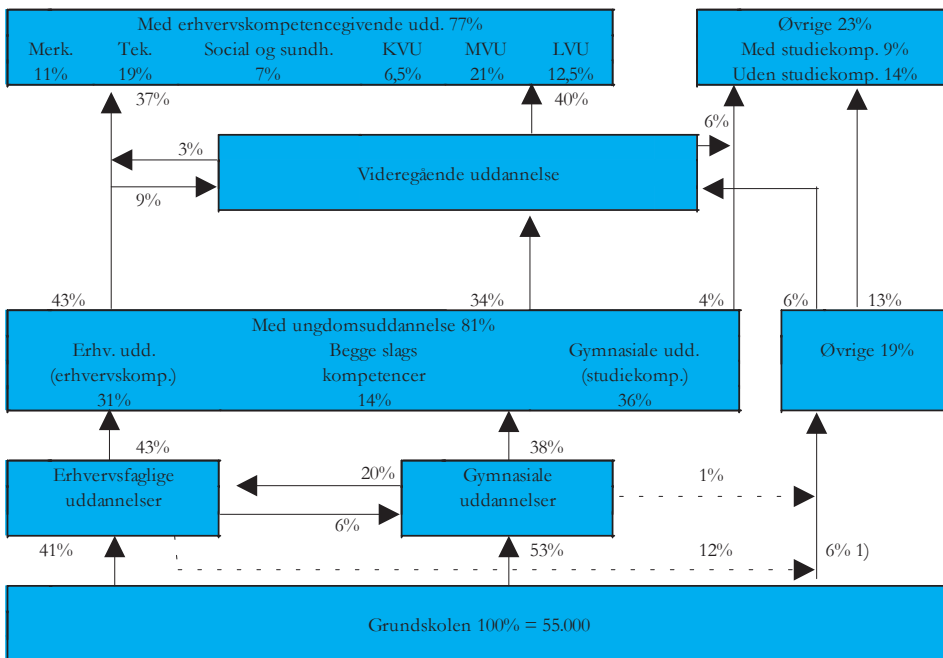
Note: Ekskl. børnehaveklasse og voksenuddannelse m.v.

Tabel 2.1.4 Forventet samlet uddannelsesprofil for en ungdomsårgang, fordelt efter uddannelsesniveau og køn i 1998.

	Dreng	Piger	I alt
<i>Uden studie- eller erhvervskompetence</i>	17,0	12,0	14,0
<i>Med studiekompetence</i>	9,0	8,0	9,0
Heraf med:			
Almengymnasial uddannelse	5,0	5,0	5,0
Erhvervs-gymnasial uddannelse	4,0	3,0	4,0
<i>Med erhvervskompetence</i>	74,0	80,0	77,0
Erhvervsfaglige uddannelser	40,0	33,0	37,0
Korte videregående uddannelser	8,5	5,0	6,5
Mellemlange videregående uddannelser	14,0	29,0	21,0
Lange videregående uddannelser	11,5	13,0	12,5
<i>I alt</i>	100,0	100,0	100,0
Ungdomsårgangens størrelse	27.900	27.100	55.000

Note: Bemærk, at summen af tilgange og afgang fra de enkelte kasser kan afvige pga. afrundinger. Ekskl. egu, fuu, produktionsskoler m.v. og voksenuddannelse.

Figur 2.1.4 En ungdomsårgangs vej gennem uddannelsessystemet efter grundskolen, 1998. Afgang fra grundskolen = 100%.

¹⁾ De personer som aldrig vil få en ungdomsuddannelse. Nogle af disse vil dog afslutte en videregående uddannelse (ca. 1%). Af de resterende 5% vil en stor del fortsætte på egu, fuu, produktionsskoler m.v. og voksenuddannelser. Note: Bemærk, at summen af tilgange og afgang fra de enkelte kasser kan afvige pga. afrundinger.

2.2 Institutioner

På de følgende sider ses en meget detaljeret regional optælling af samtlige registrerede uddannelsesinstitutioner i Danmark opgjort pr. 1/10 1999. Institutionerne er inddelt efter type og opgjort på 3 typer af ejerforhold. De offentligt ejede institutioner kan være statslige, kommunale eller amtskommunale, disse skoler er helt finansierede af det offentlige. De selvejende private (fx frie skoler m.v.) eller selvejende offentlige institutioner (fx erhvervsskoler m.v.) er kun delvist finansieret af det offentlige.

Der er meget stor forskel på de forskellige institutionstyper både med hensyn til ressourcebehov og størrelse. Såvel lilleskolen som Københavns Universitet indgår i statistikken. Det kan nævnes, at en institution kan have flere uddannelsesformål, men den er i visse tilfælde kun registreret under det højeste uddannelsesformål. Fx har enkelte seminarier hf-undervisning, og disse opregnes alene under seminarierne. Institutionerne er her opdelt efter hovedformål og efter nærmere retningslinier fastsat af Danmarks Statistik. Data stammer fra "*Institutionsregisteret*", som er bundet tæt sammen med elevstatistikken fra det *integrerede elevregister* (Danmarks Statistik).

I tabel 2.2.1 opgøres det registrerede antal uddannelsesinstitutioner i Danmark fordelt på regioner og ejerforhold pr. 1/10 1999. Det ses, at der samlet var registreret 4.086 aktive uddannelsesinstitutioner i Danmark. *Grundskolen m.v.* udgjorde alene omkring 73% af uddannelsesinstitutionerne (fremgår ikke af tabellen).

Af den regionale fordeling ses, at Århus Amt var det amt, der havde registreret flest uddannelsessteder (456 institutioner) i Danmark efterfulgt af Fyns Amt med 429 institutioner.

Tabel 2.2.1 Antallet af registrerede uddannelsesinstitutioner i Danmark, fordelt på ejerforhold samt kommuner/amter pr. 1/10 1999.

Ejerforhold	Kommuner								Amter								
	Kbh.	Frib.	Kbh.	Frederiksborg	Roskilde	Vestsjælland	Storstrøm	Bornholm	Fyn	Sdr.-Jylland	Ribe	Vejle	Ringkøbing	Århus	Viborg	Nord Jylland	I alt
Offentlige	136	18	228	158	96	169	154	33	265	166	126	174	186	280	158	267	2.614
Selvej. off.	30	6	18	9	9	20	14	4	26	17	17	19	24	41	17	27	298
Selvej. priv.	80	20	74	58	36	101	60	10	138	84	40	89	87	135	63	99	1.174
I alt	246	44	320	225	141	290	228	47	429	267	183	282	297	456	238	393	4.086

Kilde: Danmarks Statistisk institutionsregister.

2.3 Økonomi

I tabel 2.3.1 og figur 2.3.1 opgøres de samlede offentlige udgifter (1998-priser) forbrugt til uddannelse fordelt på uddannelsesområder fra 1989 til 1998. I 1998 udgjorde de samlede offentlige udgifter til uddannelse 88,3 mia. kr. De samlede udgifter til uddannelse steg med 17,1 mia. kr. fra 1989 til 1998 svarende til en stigning på 24%.

Vælger man at se på udgifterne til uddannelse i forhold til Danmarks bruttonationalprodukt (*BNP*) ses, at Danmark i 1989 forbrugte 7,2% af BNP på uddannelse. I 1998 var det 7,6%. Andelen af BNP varierer lidt i perioden.

Mange faktorer påvirker samfundets omkostninger, når det drejer sig om uddannelsessystemet: *Ungdomsårgangenes* størrelse har ændret sig, fx tager flere unge i dag 10. klassetrin med, inden de fortsætter til videre uddannelse osv. Uddannelsessystemet er blevet udvidet, og de store ungdomsårgange er blevet ældre, hvilket har betydet relativt flere unge på de højere og mere ressourcerkrævende uddannelser. Endelig har omlægningen til en dyrere uddannelsesstøtte, opprioritering af de *videregående uddannelser* med ændrede optagelseskrav samt flere pladser og den intensiverede indsats på voksenuddannelsesområdet øget udgifterne.

Stigningsgraden er dog ikke lige stor for alle uddannelsesområder. Udgifterne til *grundskolen* er steget med 5,1 mia. kr. eller 16% i perioden fra 32,4 mia. kr. i 1989 til 37,5 mia. kr. i 1998.

Udgifterne til *ungdomsuddannelserne* steg med 2,9 mia. kr. eller 19% fra 1989 til 1998. I 1998 udgjorde SU-udgiften 1,9 mia. kr.

Udgifterne til de videregående uddannelser er samlet steget med 4,9 mia. kr. eller 38% fra 1989 til 1998. Udgifterne til de videregående uddannelser er dog faldet fra 1996 til 1997. En del af den samlede stigning i udgifterne til videregående uddannelser skyldes bl.a. øgede SU-udgifter, som i 1998 udgjorde 5 mia. kr.

Endelig er udgifterne til *voksenuddannelsesområdet* steget med 3,2 mia. kr. eller 39% fra 1989 til 1998.

Tabel 2.3.1 Offentlige udgifter¹⁾ forbrugt på uddannelse, fordelt på uddannelsesniveau fra 1989 til 1998.

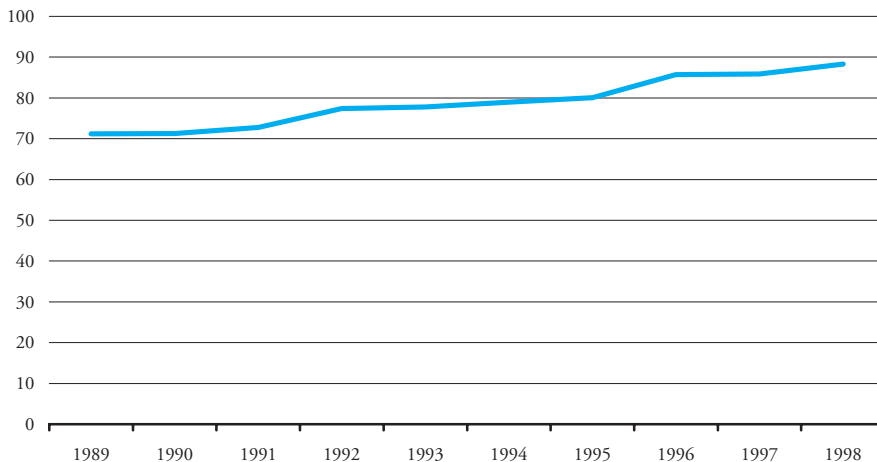
I mia. kr. (1998-priser)	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Grundskoleuddannelser	32,4	31,5	31,5	31,5	32,5	33,2	33,6	35,4	35,7	37,5
Ungdomsuddannelser	15,4	15,0	14,3	15,3	15,1	16,4	17,6	17,8	19,2	18,3
- heraf tildelt SU-stipendium	2,0	1,8	1,4	1,3	1,5	1,6	1,6	1,8	1,8	1,9
Videregående uddannelser	12,8	13,5	14,4	16,5	15,8	15,6	16,6	18,1	16,6	17,7
- heraf tildelt SU-stipendium	3,8	3,8	3,7	4,0	4,1	4,1	4,2	4,6	4,8	5,0
Voksenuddannelser	8,3	8,9	10,1	11,3	11,5	10,8	8,9	11,2	11,2	11,5
Administration, hjælpjetjenester m.v.	2,3	2,5	2,4	2,8	2,9	3,0	3,2	3,2	3,2	3,2
I alt	71,2	71,3	72,8	77,4	77,8	79,0	80,1	85,7	85,9	88,3
I % af BNP	7,2	7,1	7,2	7,6	7,6	7,4	7,3	7,6	7,5	7,6

¹⁾ De samlede offentlige udgifter indeholder også udgifter uden for Undervisningsministeriets ressort.

Note: Beløbene for 1996, 1997 og 1998 er foreløbige. De bygger på foreløbigt statsregnskab 1998, kommunebudgetter, samt opregnede budgetter for de øvrige dele af den offentlige sektor og er opgjort på finansår.

Kilde: "Statistisk Tiårsoversigt 1995", Danmarks Statistik, "Statistiske Efterretninger, 2000:6", Danmarks Statistik og "SU-støtte og SU-gæld", diverse udgivelser SU-styrelsen, samt Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontors egne beregninger ("Tal der taler – 2000").

Figur 2.3.1 Offentlige udgifter¹⁾ til uddannelse, opgjort fra 1989 til 1998 i mio. kroner og 1998-priser.

¹⁾ Se evt. kilde og kommentarer/noter under tabel 2.3.1.

3. Grundskoleområdet

I Danmark er der 9 års undervisningspligt. Undervisningspligten træder i kraft den 1. august i det år hvor barnet fylder 7 år.

Grundskolen omfatter børnehaveklasse og undervisning 1. til 10. klassetrin. Grundskolen består af *folkeskoler* (offentlige: kommunale, amtskommunale og statslige skoler), frie grundskoler (private med offentlige tilskud) og efterskoler (private med offentlige tilskud). Folkeskolen udgør langt størsteparten af området.

Bestanden af eleverne på 1. klassetrin i grundskolen udgør stort set den pågældende *ungdomsårgangs* størrelse, der kan følges op gennem uddannelsessystemet. Ud over de 9 undervisningspligtige grundskoletrin findes der også et etårigt børnehaveklassetrin samt et etårigt 10. klassetrin, som begge er frivillige tilbud. I dag vælger næsten alle den etårige børnehaveklasse. Nogle grundskoler har tillige et 11. klassetrin.

De afsluttende prøver i grundskolen kan aflægges på såvel 9. og 10. klassetrin. Folkeskolens udvidede afgangsprøve aflægges alene efter 10. klasse. Ud over det "normale" undervisningsforløb er der mulighed for at opfylde de sidste år af den 9-årige undervisningspligt samt 10. klassetrin på en efterskole. Efterskoler har undervisningsniveauer fra 8. til 10. klassetrin. Specielt 10. klassetrin på efterskolen er i dag et hyppigt valg blandt de unge mennesker.

Inden grundskolens 1. klassetrin kan forældre vælge at lade deres barn starte på det etårige børnehaveklassetrin. Børnehaveklassens undervisning gives overvejende i form af leg og andre udviklende aktiviteter, der tilstræber at gøre eleverne fortrolige med skolens dagligliv. Denne mulighed er et frivilligt kommunalt tilbud. I dag *påbegynder* stort set alle børnehaveklassen, inden de begynder den egentlige grundskoles 1. klassetrin.

3.1 Bestand, tilgang og afgang af elever - nu

I dette afsnit opgøres de historiske elevbevægelser i *grundskolen*. Tallene viser antallet af elever som har gik i grundskolen fra 1989 til 1998. Elev*bestanden* opgøres pr. 1/10 i året. De øvrige elevbevægelser måles i perioder fra 1/10 året før til 30/9 i året.

Tabellerne med elevbevægelser sammentælles i to bundtotaler. Den ene sammentælling er summen af de bevægelser, der forekommer: både ind og ud af gruppen og internt i gruppen mellem uddannelserne i denne gruppe. Den anden sammentælling er kun de bevægelser, der sker til og fra grundskolen som helhed. Fx vil elevbevægelser fra 8. til 9. klassetrin tælle med i den første sammentælling, men ikke i den anden. Bestandstallene derimod indeholder kun én sammentælling.

I tabel 3.1.1 og figur 3.1.1 opgøres antallet af elever i grundskolen fra 1989 til 1998. Den samlede bestand udviste en faldende udvikling fra 1989 til og med 1994 og var absolut mindst i 1994 med 599.445 elever. Fra 1995 og frem til 1998 steg antallet af elever. I 1998 var der i alt 635.257 elever i grundskolen. Der har været en vækst i efterskoleelevernes andel af elevtallet i grundskolen, i 1989 udgjorde de 2,5% af eleverne i 8. til 10. klasse mod 3,1% i 1998.

I 1998 udgjorde efterskolebestandens 10. klassetrin 33,7% af alle eleverne i 10. klasse. I 1989 udgjorde andelen kun 20,3%. Dette er den mest markante ændring, som er sket i uddannelsesadfærden på grundskoleområdet.

Det ses, at omkring 68% af eleverne (inkl. efterskolen), der i 1997 gik i 9. klasse, påbegyndte 10. klasse året efter.

Elev*tilgangen* til grundskolens 8. til 10. klassetrin vises i tabel 3.1.2. Bemærk, at tilgangen til 8. klassetrin naturligvis kommer fra 7. klassetrin, og at 8. klassetrin udgør langt den største del af al nytilgang til grundskolen, hvis bevægelser således derfor stort set svarer til denne. Den højeste nettilgang ses i 1989 svarende til 73.192 elever, herefter ses et konstant fald frem til 1997, hvor net-

tilgangen var 55.479 elever. I 1998 var nettilgangen 55.636 elever.

I tabellerne 3.1.3 og 3.1.4 opgøres hhv. antallet af *fuldførelser* og antallet af *afbrud* fra grundskolens højeste trin.

Det højeste antal nettofuldførelser ses i 1989 med 69.786 elever. Herefter og næsten hvert år frem til 1998 viste der sig et konstant fald i antallet af fuldførelser. Periodens fald svarer til 16.155 elever. 1998 blev således bundpunkt mht. antallet af nettofuldførelser (53.631 elever).

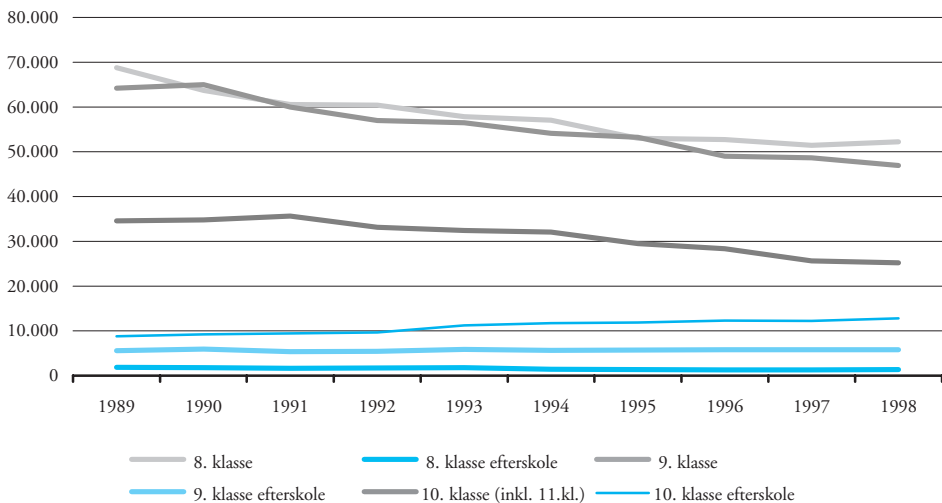
1989 blev også året, hvor nettoafbruddet var størst med 3.576 afbrud. Fra 1989 til 1998 faldt afbruddet med 811 elever. De fleste afbrud viste sig for det frivillige 10. klassetrin, som stod for omkring 55% af det summerede antal af afbrud i 8. til 10. klasse.

Tabel 3.1.1 Elevbestanden på grundskolens 8. til 10. klassetrin fra 1989 til 1998, opgjort pr. 1/10 i året.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Bh.kl. til 7. klasse ¹⁾	466.876	452.947	445.268	442.226	438.141	437.346	447.343	461.601	476.658	490.990
8. klasse	68.805	63.690	60.556	60.426	57.862	57.101	52.967	52.698	51.399	52.185
8. klasse efterskole	1.827	1.752	1.661	1.701	1.752	1.439	1.366	1.318	1.289	1.369
9. klasse	64.179	65.016	59.988	56.985	56.519	54.177	53.241	48.979	48.637	46.963
9. klasse efterskole	5.553	5.946	5.367	5.444	5.838	5.636	5.705	5.752	5.786	5.756
10. klasse (inkl. 11. kl.)	34.579	34.768	35.658	33.113	32.454	32.040	29.528	28.350	25.675	25.202
10. klasse efterskole	8.810	9.212	9.444	9.617	11.187	11.706	11.858	12.317	12.241	12.792
8. til 10.klasse i alt	183.753	180.384	172.674	167.286	165.612	162.099	154.665	149.414	145.027	144.267
Grundskolen i alt	650.629	633.331	617.942	609.512	603.753	599.445	602.008	611.015	621.685	635.257

¹⁾ Fra 1989 til 1992 skal tallene tages med forbehold, da de er sammenstykket af forskellige kilder.

Figur 3.1.1. Antallet af elever på grundskolens 8. til 10. klassetrin fra 1989 til 1998, opgjort pr. 1/10 i året.

Tabel 3.1.2 Elevtilgang til grundskolens 8. til 10. klassetrin fra 1989 til 1998, opgjort fra 1/10 året før til 30/9 i året.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
8. klasse	68.825	63.632	60.531	60.366	57.880	57.042	52.893	52.623	51.249	51.960
8. klasse efterskole	1.949	1.857	1.706	1.847	1.914	1.507	1.446	1.341	1.282	1.407
9. klasse	64.192	65.069	60.027	57.033	56.517	54.171	53.125	48.799	48.438	46.839
9. klasse efterskole	5.737	6.143	5.578	5.669	6.088	5.756	5.866	5.894	5.898	5.817
10. klasse (inkl. 11. kl.)	34.427	34.489	35.521	32.861	32.030	31.708	29.218	28.111	25.440	24.596
10. klasse efterskole	8.776	9.066	9.242	9.421	10.874	11.239	11.445	11.952	11.818	12.398
8. til 10. klasse i alt ¹⁾	183.906	180.256	172.605	167.197	165.303	161.423	153.993	148.720	144.125	143.017
8. til 10. klasse i alt ²⁾	73.192	68.188	64.659	65.010	62.445	61.202	57.329	57.312	55.479	55.636

¹⁾ Summen af alle tilgange.

²⁾ Kun nytildgang til grundskoleområdet.

Tabel 3.1.3 Antallet af elever, der fuldfører grundskolens 8. til 10. klassetrin fra 1989 til 1998, opgjort fra 1/10 året før til 30/9 i året.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
8. klasse	67.076	67.975	63.015	59.825	59.788	57.255	56.392	52.268	51.967	50.624
8. klasse efterskole	1.569	1.669	1.589	1.586	1.652	1.606	1.309	1.206	1.181	1.164
9. klasse	63.941	63.458	64.193	59.149	56.036	55.716	53.289	52.228	48.028	47.858
9. klasse efterskole	4.954	5.346	5.742	5.127	5.293	5.505	5.348	5.403	5.527	5.485
10. klasse (inkl. 11. kl.)	33.824	32.792	33.206	33.603	31.023	30.457	29.547	27.316	26.117	23.536
10. klasse efterskole	7.628	7.905	8.426	8.594	8.713	10.054	10.536	10.882	11.381	11.273
8. til 10. klasse i alt ¹⁾	178.992	179.145	176.171	167.884	162.505	160.593	156.421	149.303	144.201	139.940
8. til 10. klasse i alt ²⁾	69.786	68.418	69.557	67.113	61.082	61.706	61.164	59.223	56.726	53.631

¹⁾ Summen af alle fuldførte.

²⁾ Kun fuldførte, der forlader grundskoleområdet.

Tabel 3.1.4 Antallet af elever, der afbryder grundskolens 8. til 10. klassetrin fra 1989 til 1998, opgjort fra 1/10 året før til 30/9 i året.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
8. klasse	857	772	650	671	656	548	635	624	581	550
8. klasse efterskole	226	263	208	221	211	214	210	183	130	163
9. klasse	913	774	862	887	947	797	772	833	752	655
9. klasse efterskole	498	404	415	465	401	453	449	444	337	362
10. klasse (inkl. 11. kl.)	1.769	1.508	1.425	1.803	1.666	1.665	2.183	1.973	1.998	1.533
10. klasse efterskole	821	759	584	654	591	666	757	611	513	574
8. til 10. klasse i alt ¹⁾	5.084	4.480	4.144	4.701	4.472	4.343	5.006	4.668	4.311	3.837
8. til 10. klasse i alt ²⁾	3.576	3.139	2.812	3.285	3.037	3.009	3.599	3.340	3.140	2.765

¹⁾ Summen af alle afbrud.

²⁾ Kun afbrudte, der forlader grundskoleområdet.

3.2 Bestand, tilgang og afgang af elever i fremtiden

I dette afsnit præsenteres den forventede fremtidige udvikling i elevbestanden fra grundskolens 8. til 10. klassetrin opgjort for perioden 1999 til 2008. Bestanden er opgjort pr. 1/10 i året.

Den *fremskrevne* elevbestand i grundskolen opgøres fra 8. til 10. klassetrin. Der er tillige foretaget separat fremskrivning for efterskolerne. For grundskoleområdet præsenteres der ikke fremskrivningsresultater for: *tilgang*, *fuldførte* og *afbrudte* forløb. Disse beregninger er ikke af særlig stor relevans for grundskoleområdet, fordi der i Danmark, som tidligere nævnt, er 9 års undervisningspligt, og hovedparten af de elever, der gik i 1. klasse et år, vil fortsætte i 2. klasse året efter osv.

I tabel og figur 3.2.1 opgøres den forventede eller fremskrevne grundskolebestand fra 8. til og med 10. klassetrin (inkl. efterskolens 8. til 10. klassetrin). Fra 1999 og frem til fremskrivningens slutår forventes en fortsat stigning i grundskolebestanden.

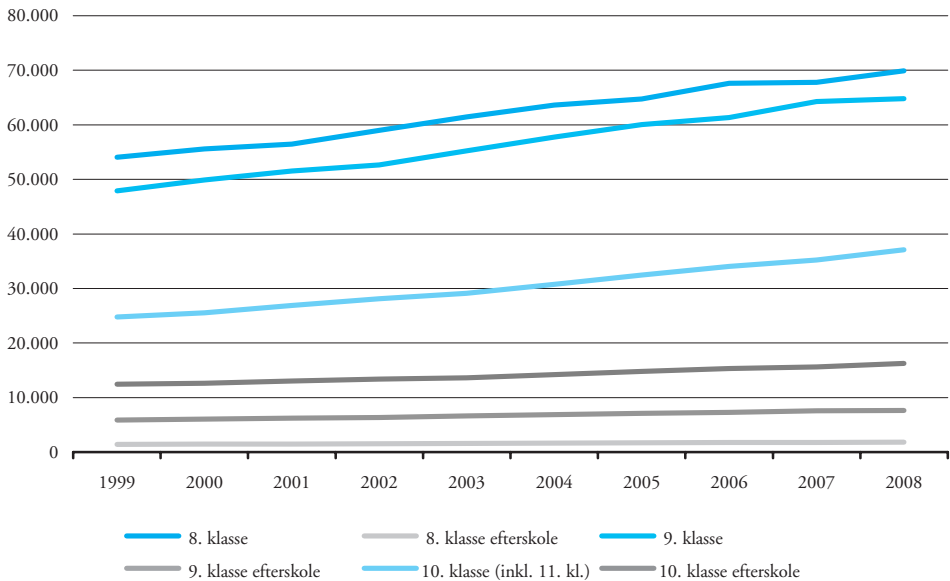
Den tidligere historiske tabel 3.1.1 viste et konstant fald i elevbestanden fra 1989 til 1998. Men fra 1999 er der en konstant vækst.

I 2008 forventes elevbestanden for grundskolens højeste trin at være markant højere end i dag. Fra 1999 til 2008 vil stigningen udgøre omkring 51.000 elever, eller ca. 35%. Således vil der gå omkring 197.600 elever på grundskolens 8. til 10. klassetrin i 2008. Ca. 25.700 af eleverne vil med uændret frekvens befinde sig på efterskole, svarende til 13% af elevtallet på det pågældende trin.

Tabel 3.2.1 Fremskrevet elevbestand på grundskolens 8. til 10. klassetrin fra 1999 til 2008, oppgjort pr. 1/10 i året.

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
8. klasse	54.061	55.560	56.471	59.006	61.473	63.648	64.736	67.610	67.811	69.905
8. klasse efterskole	1.413	1.453	1.482	1.539	1.602	1.661	1.697	1.763	1.786	1.831
9. klasse	47.922	49.876	51.510	52.629	55.208	57.742	60.024	61.345	64.262	64.809
9. klasse efterskole	5.863	6.061	6.230	6.341	6.610	6.883	7.131	7.266	7.572	7.624
10. klasse (inkl. 11. kl.)	24.745	25.559	26.898	28.116	29.093	30.777	32.473	34.068	35.205	37.117
10. klasse efterskole	12.459	12.619	13.034	13.394	13.635	14.206	14.798	15.325	15.628	16.265
8. til 10. klasse i alt	146.463	151.128	155.625	161.025	167.621	174.917	180.859	187.377	192.264	197.551

Figur 3.2.1 Fremskrevet elevbestand på grundskolens 8. til 10. klassetrin fra 1999 til 2008, oppgjort pr. 1/10 i året.

3.3 Særlige opgørelser for grundskoleområdet

I det efterfølgende præsenteres specielle forhold for *grundskoleområdet*.

Kønsfordelingen af grundskole*bestanden* for 8. til 10. klassetrin vises i tabel 3.3.1. Efterskolen opgøres separat. Da praktisk taget alle børn følger grundskolens 1. til 7. klassetrin, svarer kønsfordelingen næsten til kønsfordelingen i de respektive fødselsårsgange. Der var derfor lidt flere drenge end piger. På grundskolens 8. og 9. klassetrin er der derfor også flest drenge.

På grundskolens 10. klassetrin (ekskl. efterskolen) er der flere drenge end piger. I 1998 var 52,7% af eleverne drenge. Den modsatte tendens ses for 10. klassetrin på efterskolen, hvor pigerne var i flertal. I 1998 er 51,6 eleverne af eleverne her piger.

I tabel 3.3.2 og figur 3.3.1 opgøres den samlede fordeling af elevbestanden i grundskolen fra børneklasse til 10. klassetrin fordelt på *folkeskolen* og *private grundskoler* (frie grundskoler og efterskoler). Fra 1989 til 1998 steg andelen i de frie grundskoler fra 10,1% til 11,5% og for efterskolerne steg den fra 2,4% til 3,2%.

I tabel 3.3.3 opgøres *børnehaveklassedækningen*. Langt hovedparten af de børn, der i dag går i 1. klasse har året forinden gået i børnehaveklasse. I 1989/90 var børnehaveklassedækningen 97,4%. I 1998/99 var dækningen 99,4%.

I tabel 3.3.4 og i figur 3.3.2 opgøres *normalklassekvotienten*, svarende til det gennemsnitlige antal elever pr. klasse fra 1989/90 til 1998/99. *Folkeskolen* har de højeste klassekvotienter. De var endog svagt stigende. I 1989/90 var kvotienten 18,2, og i 1998/99 var den 18,9. I 1989/90 lå de frie grundskoles klassekvotient på 16,8 mod 17 i 1998/99.

Tabel 3.3.5 viser antallet af afgangsprøver fra folkeskolen fordelt på fag, der blev aflagt på 9. og 10. klassetrin i 1998 (kønsopdelt), samt en beregning på antallet af afgangsprøver i alt. I 1998 blev der samlet aflagt 297.916 prøver. Heraf udgjorde prøver aflagt i 9. klasse 204.761, svarende til 68,7% af prøverne i 1998.

I figur 3.3.3 præsenteres den regionale fordeling af antallet af grundskoler m.v. i Danmark pr. 1/10 1999. Tallet før "+" er antallet af folkeskoler og tallet efter "+" er antallet af private skoler.

I Storkøbenhavn var ca. 26% af grundskolerne private, den tilsvarende andel i fx. Ribe amt var ca. 18%. (Der henvises i øvrigt til detaljeret tabel 2.2.2).

Tabel 3.3.1 Kønsfordeling af elevbestanden på grundskolens 8. til 10. klassetrin fra 1989 til 1998, opgjort pr. 1/10 i året.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Drengene grundskole:										
8. klasse	50,5	51,0	50,8	50,7	50,6	50,8	50,4	50,9	50,4	50,5
9. klasse	50,5	50,5	51,0	50,8	50,6	50,6	51,0	50,6	51,1	50,5
10. klasse (inkl. 11. kl.)	51,5	51,7	51,4	52,2	53,3	52,6	51,9	52,6	51,6	52,7
Drengene efterskole:										
8. klasse efterskole	55,9	60,3	58,8	59,0	58,3	58,2	57,9	58,5	57,7	57,3
9. klasse efterskole	52,9	52,3	52,7	51,9	52,2	52,2	51,4	50,6	50,8	50,9
10. klasse efterskole	47,6	48,4	49,3	49,7	48,7	48,6	47,8	47,8	48,1	48,4
Piger grundskole:										
8. klasse	49,5	49,0	49,2	49,3	49,4	49,2	49,6	49,1	49,6	49,5
9. klasse	49,5	49,5	49,0	49,2	49,4	49,4	49,0	49,4	48,9	49,5
10. klasse (inkl. 11. kl.)	48,5	48,3	48,6	47,8	46,7	47,4	48,1	47,4	48,4	47,3
Piger efterskole:										
8. klasse efterskole	44,1	39,7	41,2	41,0	41,7	41,8	42,1	41,5	42,3	42,7
9. klasse efterskole	47,1	47,7	47,3	48,1	47,8	47,8	48,6	49,4	49,2	49,1
10. klasse efterskole	52,4	51,6	50,7	50,3	51,3	51,4	52,2	52,2	51,9	51,6

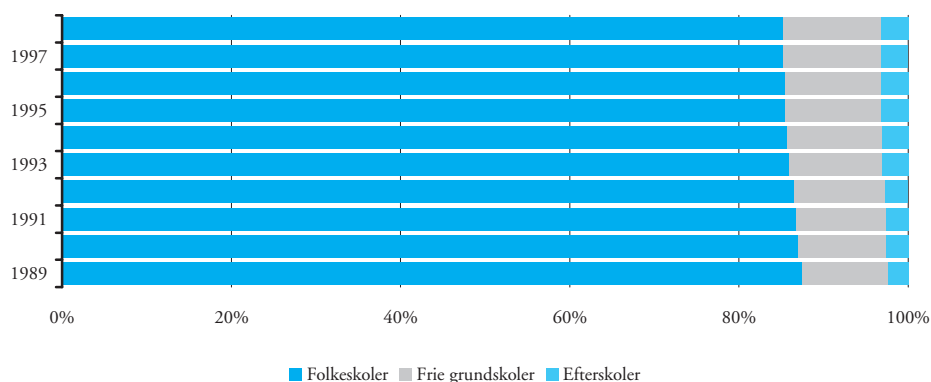
Tabel 3.3.2 Elevbestandens fordeling på folkeskolen, privatskolen og efterskolen fra 1989 til 1998, opgjort pr. 1/10 i året.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Folkeskoler	87,5	87,1	86,8	86,5	86,0	85,7	85,5	85,4	85,3	85,3
Frie gr.skoler	10,1	10,4	10,6	10,8	11,0	11,2	11,3	11,3	11,5	11,5
Efterskoler	2,4	2,6	2,6	2,7	3,1	3,1	3,2	3,2	3,2	3,2
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Anm.: Tallene er sammenstykket af forskellige kilder.

Kilde: "Folkeskolen i tal 1997/98", Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontor og Danmarks Statistik.

Figur 3.3.1 Elevbestand, fordelt på typer af grundskoler fra 1989 til 1998, opgjort pr. 1/10 i året.

Tabel 3.3.3 Børnehaveklassedækningen, opgjort fra 1989/90 til 1998/99, målt som den del af en årgang elever i 1. klasse, der gik i børnehaveklassen året før.

	1989/90	1990/91	1991/92	1992/93	1993/94	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Dækning	97,4	97,6	97,5	97,8	94,9	96,6	93,8	95,7	96,9	99,4

Kilde: "Folkeskolen i Tal", forskellige udgivelser, Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontor.

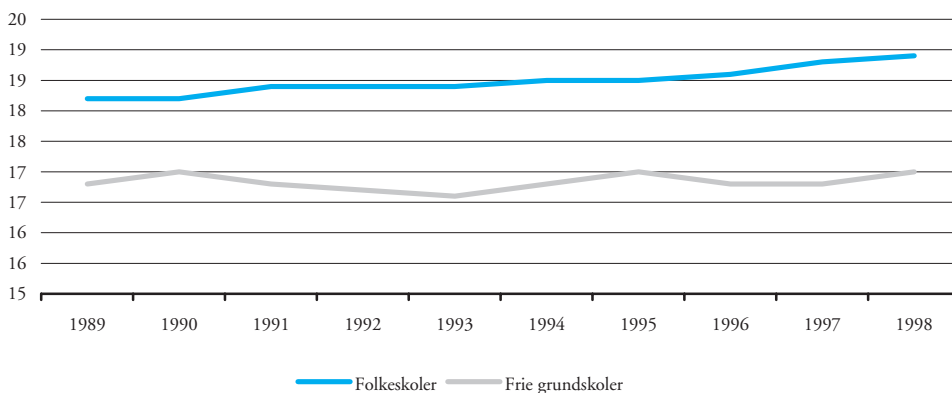
Tabel 3.3.4 Normalklassekvotienter for folkeskoler og frie grundskoler 1989/90 til 1998/99.

	1989/90	1990/91	1991/92	1992/93	1993/94	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Grundskolen ¹⁾										
Folkeskoler	18,2	18,2	18,4	18,4	18,4	18,5	18,5	18,6	18,8	18,9
Frie grundskoler	16,8	17,0	16,8	16,7	16,6	16,8	17,0	16,8	16,8	17,0

¹⁾ Ekskl. Efterskoler.

Kilde: Kilde: "Folkeskolen i de enkelte kommuner" og "Folkeskolen i tal", "De private skoler i de enkelte kommuner", "De frie grundskoler i tal", Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontor.

Figur 3.3.2 Normalklassekvotienten for folkeskoler og frie grundskoler 1989/90 til 1998/99,

Tabel 3.3.5 Prøver aflagt i folkeskolens 9. og 10. klasse, fordelt på fag i 1998.

	Drengene	Piger	I alt
Antal elever, som har aflagt prøver ved slutningen af 9. klasse:	21.682	21.460	43.142
Folkeskolens afgangsprøver:			
Dansk	21.426	21.338	42.764
Regning/matematik	21.451	21.156	42.607
Engelsk	20.622	20.746	41.368
Tysk	16.416	17.318	33.734
Fysik/kemi	20.018	19.265	39.283
Latin	16	28	44
Fransk	1.226	2.001	3.227
Håndarbejde	4	87	91
Sløjd	344	25	369
Hjemkundskab	472	802	1.274
a. Prøver aflagt i 9. klasse	101.995	102.766	204.761
Antal elever, som har aflagt prøver ved slutningen af 10. klasse:	11.130	10.836	21.966
Folkeskolens afgangsprøver:			
Dansk	3.091	1.898	4.989
Regning/matematik	3.307	3.989	7.296
Engelsk	3.370	2.523	5.893
Tysk	3.349	2.897	6.246
Fysik/kemi	2.134	2.230	4.364
Latin	1	5	6
Fransk	127	183	310
Håndarbejde	3	42	45
Sløjd	101	17	118
Hjemkundskab	120	254	374
I alt	15.603	14.038	29.641
Folkeskolens udvidede prøver	7.734	8.668	16.402
Dansk	7.462	6.393	13.855
Regning/matematik	7.031	7.709	14.740
Tysk fortsætter	3.688	4.797	8.485
Fysik/kemi	5.771	3.994	9.765
Fransk begynder	29	54	83
Fransk fortsætter	53	131	184
I alt	31.768	31.746	63.514
b. Prøver i alt på 10. klasse	47.371	45.784	93.155
a.-b. i alt	149.366	148.550	297.916

Kilde: "Statistiske Efterretninger 1999:7", Danmarks Statistik.

Figur 3.3.3 Den regionale grundskolefordeling mv.¹⁾, opgjort pr. 1/10 1999.

Tallet før + er de offentlige grundskoler, og tallet efter er de frie grundskoler og efterskoler.

¹⁾ Inkl. specialskoler for børn og voksne, sprogskoler, kommunale ungdomsskoler og ungdomskostskoler. (I 1998 udgjorde denne gruppe 594 skoler).

3.4 Lærerressourcer

Fra skoleårets begyndelse pr. 1/8 2000 trådte en ny arbejdstidsaftale i kraft, den afskaffer U-, F- og Ø-timer. I denne udgave behandles imidlertid perioden 1989 til 1998.

Til undervisning i *grundskolen* kræves lærerressourcer. At undervise eleverne i et klasselokale udgør kun en del af lærernes samlede arbejde. For dette område blev lærernes arbejdstidsaftale ændret fra 1/8 1993. Arbejdstiden opgøres i undervisningstid (U-timer), forberedelsestid (F-timer) og øvrig tid (Ø-timer). Til hver U-time skal der gives en F-time, og på den enkelte skole skal Ø-tiden mindst udgøre 50% af U-tiden. Det er kommunalbestyrelsen, som bestemmer den enkelte skoles forbrug af undervisningstimer og dermed også forberedelsestimer. Med aftalen fra 1993 (med senere ændringer) skal kommunalbestyrelsen fastlægge rammerne for anvendelsen og omfanget af Ø-tiden. Arbejdstiden blev ændret fra 1/8 1993. Den årlige arbejdstid udgjorde 1.924 timer, inkl. ferier og fridage. Hovedformålet med arbejdstidsaftalen var at decentralisere beslutningerne og give mulighed for en mere fleksibel tilrettelæggelse af undervisningen.

I tabel og figur 3.4.1 opgøres ressourceforbruget i timer for *folkeskolen* fra 1994/95 til 1997/98. Opgørelser for de *frie grundskoler* er usikre og er derfor ikke medtaget. Der henvises til publikationen ”De frie grundskoler i tal” fra Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontor.

Det ses, at undervisnings-, forberedelses- og øvrige timer i folkeskolen i 1997/98 udgjorde hhv. 27,4 mio. timer, 28,3 mio. timer og 29,8 mio. timer. Til ledelse og tid til børnehaveklasserne blev forbrugt hhv. 4,5 mio. timer og 3,6 mio. timer.

I tabel 3.4.2 opgøres antallet af lærere i grundskolen (ekskl. efterskolen) fra 1989/90 til 1998/99. I 1998/99 var der samlet ansat ca. 54.000 lærere i grundskolen, heraf ca. 48.000 i folkeskolen og ca. 6.000 ved de frie grundskoler.

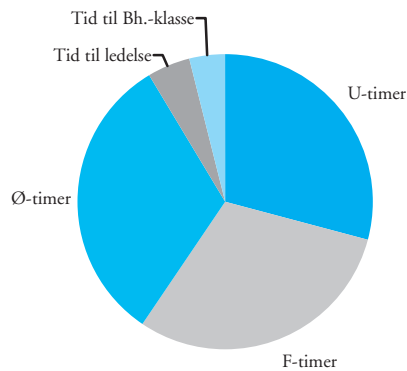
Sammenlignes antallet af lærerårsværk med antallet af ansatte lærere, viser det sig, at langt hovedparten af lærerne i folkeskolen og ved de frie grundskoler var fuldtidsansatte.

Tabel 3.4.1 Ressourceforbrug, opgjort i timer for folkeskolen (hele landet), opgjort fra 1994/95 til /1997/98.

Antal timer	1994/95			1995/96			1996/97			1997/98		
	Absolut i mio.	Pr. elev	Pr. nor-malkl.	Absolut i mio.	Pr. elev	Pr. nor-malkl.	Absolut i mio.	Pr. elev	Pr. nor-malkl.	Absolut i mio.	Pr. elev	Pr. nor-malkl.
Undervisningstimer	27,9	60,4	1.151	27,4	59,6	1.128	27,8	60,0	1.146	27,4	58,3	1.125
Forberedelsestimer	28,6	61,8	1.180	28,2	61,2	1.158	28,7	61,9	1.183	28,3	60,3	1.162
Øvrige timer	29,8	63,4	1.224
Tid til ledelse	4,4	8,6	164,5	4,3	8,3	157,3	4,3	8,3	158,6	4,5	8,6	166
Tid til Bh.-klasse	2,9	58,1	1.108	3,2	59,3	1.136	3,3	59,4	1.159	3,6	61,8	1.216

Kilde: "Folkeskolen i tal" diverse årgange, Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontor.

Figur 3.4.1 Ressourceforbrug i folkeskolen, opgjort i timer i 1997/98.

Tabel 3.4.2 Lærere i grundskolen, fordelt på uddannelsesniveau og opgjort fra 1989/90 til 1998/99.

	1989/90	1990/91	1991/92	1992/93	1993/94	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
Antal personer i 1.000										
Grundskoler i alt ¹⁾	61	62	62	61	61	-	-	-	53	54
Folkeskoler ¹⁾²⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	47	48
Frie grundskoler ¹⁾	-	-	-	-	6	6	6	6	6	6
Antal årsværk i 1.000										
Grundskoler ¹⁾	60	59	57	55	-	-	-	-	50	52
Folkeskoler ¹⁾²⁾	55	54	52	50	-	-	-	-	44	46
Frie grundskoler ¹⁾	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6

¹⁾ Ændret opgørelsesmetode. Derfor er tallene ikke direkte historisk sammenlignelige. Efterskoler indgår ikke i opgørelsen.

²⁾ I 1997 og 1998 er tallene ekskl. ledere, børnehaveklasseledere og pædagoger.

Kilde: "Folkeskolen i de enkelte kommuner" og "Folkeskolen i tal", Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontor, "De private skoler i de enkelte kommuner" Undervisningsministeriet, "De frie grundskoler i tal", Undervisningsministeriets, Statistik- og Informationskontor.

3.5 Frekvenser og tider for grundskoleforløbet

I dette afsnit opgøres *fuldførelsesprocenterne* samt *fuldførelses- og afbrudstider* for *grundskoleområdet* 8. til 10. klassetrin (efterskolen opgøres separat). Fuldførelsesprocenten beregnes hvert år ud fra det mønster, der kan iagttages i *tværsnitsperioden*. Man kan sige, at fuldførelsesprocenten er en beregnet størrelse for, hvor stor en andel af de personer der har *påbegyndt* uddannelsen, som forventes at *fuldføre* den (dvs. uddannelsesskift i et forløb betragtes som afbrud). Således kan en *afbruds*procent beregnes som: 100% minus fuldførelsesprocenten.

Fuldførelsesprocenterne er af størst interesse efter 9. klassetrin. På grundskolens 8. og 9. klassetrin er der ikke de helt store udsving, da flertallet af eleverne i grundskolen følger et undervisningsår af samme længde, og efterfølgende overgår de næste år til næste klassetrin der igen er af samme længde.

Fuldførelsesprocenterne for grundskolens 8. til 10. klassetrin (fra 1989 til 1998) opgøres i tabel 3.5.1 og i figur 3.5.1.

Fuldførelsesprocenten på efterskolens 8. og 9. klassetrin er generelt lavere end for de tilsvarende trin i den øvrige grundskole. I 1998 fuldførte 99% grundskolens almindelige 9. klassetrin mod en fuldførelse på 93% på efterskolen. Men for 10. klassetrin ses der en markant højere tendens til at fuldføre et efterskoleforløb. I fx 1998 fuldførte 95% af efterskolens elever 10. klasse mod den øvrige grundskoles 94%. For efterskolens 10. klassetrin spores tilige en stigende tendens til at fuldføre.

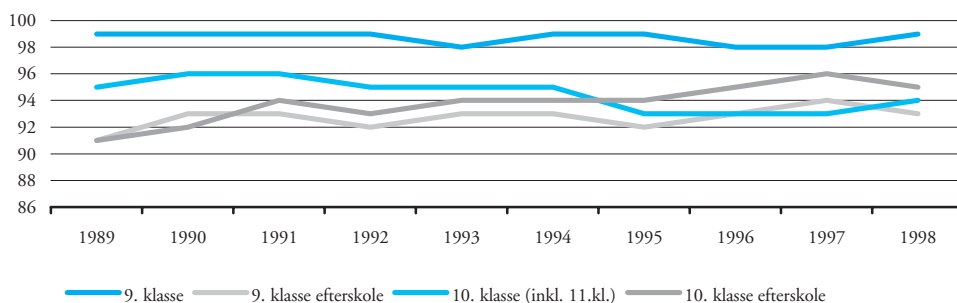
I tabel 3.5.2 opgøres de gennemsnitlige fuldførelsestider for 8. til 10. klassetrin. Det ses, at der stort set ingen forskel er på grundskole- og efterskoletrinenes fuldførelsestider, idet et almindeligt skoleår/trin betragtes som værende omkring 10 måneder.

De gennemsnitlige afbrudstider præsenteres i tabel 3.5.3. Det viser sig, at afbrudstiden ligger i intervallet mellem 4 og 6 måneder. Med andre ord valgte eleverne på grundskolens højeste trin at afbryde omkring midtvejs på grundskoletrinnet.

Tabel 3.5.1 Fuldførelsesprocenter for elever på grundskolens 8. til 10. klasse fra 1989 til 1998, opgjort fra 1/10 året før til 30/9 i året.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
8. klasse	99	99	99	99	99	99	99	99	99	99
8. klasse efterskole	88	86	88	88	89	88	86	87	90	88
9. klasse	99	99	99	99	98	99	99	98	98	99
9. klasse efterskole	91	93	93	92	93	93	92	93	94	93
10. klasse (inkl. 11. kl.)	95	96	96	95	95	95	93	93	93	94
10. klasse efterskole	91	92	94	93	94	94	94	95	96	95

Figur 3.5.1 Fuldførelsesprocenter for elever på grundskolens 9.-10. klasse fra 1989 til 1998, opgjort fra 1/10 året før til 30/9 i året.

Tabel 3.5.2 Gns. fuldførelsestid i måneder for elever på grundskolens 8. til 10. klasse, opgjort fra 1989 til 1998 fra 1/10 året før til 30/9 i året.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
8. klasse	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
8. klasse efterskole	10	10	10	10	10	10	10	10	11	10
9. klasse	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
9. klasse efterskole	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
10. klasse (inkl. 11.kl.)	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
10. klasse efterskole	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10

Tabel 3.5.3 Gns. afbrudstid i måneder for elever på grundskolens 8. til 10. klasse fra 1989 til 1998, opgjort fra 1/10 året før til 30/9 i året.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
8. klasse	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6
8. klasse efterskole	5	5	5	5	4	6	6	6	6	5
9. klasse	4	5	5	5	5	5	4	5	4	6
9. klasse efterskole	5	5	4	5	4	6	6	6	5	7
10. klasse (inkl. 11. kl.)	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5
10. klasse efterskole	6	5	4	5	4	6	6	6	5	5

3.6 Overgangsmønstre ved fuldførelse og afbrud fra grundskoleområdet

I dette afsnit præsenteres *overgangsmønstret* fra både *fuldførte* og *afbrudte* uddannelsesforløb for *grundskoleområdets* 9. og 10. klassetrin opgjort for perioden fra 1989 til 1998. Efterskolerne er opgjort særskilt. I opgørelserne kan man se, om en elev efter at have afsluttet et uddannelsesforløb går til *omverden* (forlader uddannelsessystemet), eller hvilket nyt forløb vedkommende i givet fald *påbegynder*.

Det overgangsmønster, der præsenteres i opgørelsen, er det, man kan forvente at se, hvis de overgangstendenser man så i og op til den givne *tværsnitsperiode* fastholdes. Overgangene vises *fra* givne uddannelses*undergrupper* *til* uddannelses*hovedgrupper*. Alle overgange fra en fuldført eller afbrudt uddannelsesgruppe udgør 100%. Der kommenteres kun på udvalgte overgange fra de enkelte undergrupper.

Overgangsmønstret efter et fuldført grundskoleforløb i 9. og 10. klassetrin opgøres fra 1989 til 1998 i tabel 3.6.1. Overgangen fra 9. klassetrin er størst til gruppen selv. I 1998 valgte 18,7% fra grundskolens 9. klassetrin at gå til en *almengymnasial uddannelse* mod en overgang på 10,3% på efterskolens 9. klassetrin. Overgangen fra 9. klassetrin til de *erhvervs-gymnasiale uddannelser* udgjorde 4,8%, og den tilsvarende overgang fra 9. klassetrin på efterskole var 2,2%.

Af de elever, der i 1998 fuldførte grundskolens almindelige 10. klassetrin, valgte 45,9% at tilgå en uddannelse under det *erhvervs-faglige uddannelsesområde* (inkl. skoleforløb m.v.). Fra 10. efterskoletrin var den tilsvarende overgang i samme år 38,4%.

Markant flere fra efterskolens 10. klassetrin end fra det almindelige 10. klassetrin startede på en *gymnasial uddannelse*. Andelen for efterskolens 10. klassetrin steg fra 26,8% i 1989 til 53% i 1998. Fra almindelig 10. klassetrin gik færre nemlig 47,8% i 1998 til en gymnasial uddannelse.

I tabel 3.6.2 opgøres overgangsmønstret for de elever, der valgte at afbryde grundskolens 9. eller 10. klassetrin i perioden 1989 til

1998. Også her opgøres efterskolen særskilt. Overgangsmønsteret, efter afbrud fra grundskolens almindelige 9. klassetrin i 1998, viser at ca. 35% valgte igen at *påbegynde* grundskolen. Ca. 32% fortsatte på et erhvervsfagligt skoleforløb m.v.

Efter et afbrud fra efterskolens 9. klassetrin valgte ca. 65% at fortsætte i grundskolen, og ca. 19% påbegyndte et erhvervsfagligt skoleforløb m.v.

For de elever, der afbrød grundskolens 10. klassetrin (i 1998), som er ud over normal undervisningspligt, valgte ca. 17% at forlade uddannelsessystemet. Ca. 68% af afbryderne, påbegyndte en erhvervsfaglig uddannelse (inkl. skoleforløb m.v.).

På efterskolens 10. klassetrin valgte omkring hver tredje af afbryderne (i 1998) at vende tilbage til grundskoleområdet, og ca. 42% påbegyndte det erhvervsfaglige uddannelsesområde (inkl. skoleforløb m.v.). Endeligt forlod 14,1% uddannelsessystemet.

Tabel 3.6.1 Overgangsmønstre for elever, der **fuldførte** en grundskole-uddannelse (fra 9. klassetrin), og som gik til en ny uddannelse, opgjort i procent fra 1989 til 1998. Opgørelsestidspunktet er 1/10 året før til 30/9 i året.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Fra 9. klasse										
Til:										
Omverden	2,1	1,8	1,7	1,5	0,7	1,1	1,1	0,9	1,0	1,1
8. - 10. klasse	59,3	60,1	60,8	61,8	65,3	66,1	65,0	65,0	65,0	65,3
Almengymnasiale uddannelser	21,4	21,4	20,9	20,8	21,4	20,7	20,7	19,8	18,9	18,7
Erhvervsgymnasiale uddannelser	-	-	-	-	-	0,8	4,6	4,9	4,9	4,8
Skoleforløb m.v.	14,8	14,3	15,0	14,8	11,7	10,2	7,6	8,5	9,0	9,2
Erhvervsfaglige uddannelser m.v.	2,2	2,2	1,4	0,9	0,8	0,9	0,7	0,7	1,1	0,8
Andre uddannelser < 1,0%	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,3	0,3	0,3	0,2	0,1
Fra 9. klasse efterskole										
Til:										
Omverden	3,5	3,2	3,0	2,2	1,6	2,4	2,6	1,9	1,6	2,3
8. - 10. klasse	67,5	66,7	67,5	68,9	74,7	71,7	71,8	71,4	72,4	71,2
Almengymnasiale uddannelser	8,7	9,2	9,0	9,7	9,2	10,3	10,1	10,3	9,8	10,3
Erhvervsgymnasiale uddannelser	-	-	-	-	-	0,6	1,9	2,4	2,0	2,2
Skoleforløb m.v.	17,3	17,5	18,1	17,6	13,0	13,1	12,0	12,2	12,2	12,5
Erhvervsfaglige uddannelser m.v.	2,6	2,9	2,0	1,0	0,9	1,1	0,9	1,1	1,3	1,2
Andre uddannelser < 1,0%	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5	0,7	0,7	0,8	0,7	0,2
Fra 10. klasse (inkl. 11. klasse)										
Til:										
Omverden	5,1	4,7	3,9	4,2	3,1	3,7	3,3	3,2	2,9	3,3
8. - 10. klasse	3,4	3,5	3,5	4,2	4,8	5,0	5,1	4,7	4,4	2,2
Almengymnasiale uddannelser	21,1	22,0	23,0	22,1	25,9	27,2	27,5	29,0	28,2	29,0
Erhvervsgymnasiale uddannelser	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	3,6	17,0	17,6	18,0	18,8
Skoleforløb m.v.	59,6	59,8	63,8	65,8	62,5	55,6	42,0	40,4	39,9	40,7
Erhvervsfaglige uddannelser m.v.	8,8	8,3	4,0	2,3	2,2	3,4	3,8	3,9	5,5	5,2
Andre uddannelser < 1,0%	1,8	1,6	1,5	1,3	1,5	1,5	1,3	1,3	1,1	0,8
Fra 10. klasse efterskole										
Til:										
Omverden	7,1	6,2	5,1	5,2	3,9	5,2	4,8	4,3	3,6	4,5
8. - 10. klasse	5,0	5,5	6,7	7,5	10,4	6,4	6,0	5,5	5,1	2,6
Almengymnasiale uddannelser	26,7	26,7	29,1	27,1	31,4	36,4	35,8	39,0	38,4	38,9
Erhvervsgymnasiale uddannelser	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	2,9	11,4	11,5	12,8	14,1
Skoleforløb m.v.	49,1	51,4	52,3	55,1	49,2	43,1	35,9	33,9	33,1	34,1
Erhvervsfaglige uddannelser m.v.	9,5	8,1	4,4	2,7	2,5	3,3	3,7	3,9	4,8	4,3
Andre uddannelser < 1,0%	2,4	2,1	2,3	2,2	2,5	2,6	2,4	2,0	2,2	1,4

Anm.: Pga. afrundinger kan summerne afvige fra 100%.

Tabel 3.6.2 Overgangsmønstre for elever, der **afbrød** en grundskoleuddannelse (fra 9. klassetrin), og som gik til en ny uddannelse, opgjort i procent fra 1989 til 1998. Opgørelsestidspunktet er 1/10 året før til 30/9 i året.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Fra 9. klasse										
Til:										
Omverden	29,8	26,7	17,9	19,8	17,5	21,3	21,2	24,1	20,4	22,9
8. - 10. klasse	38,6	41,6	37,0	38,1	40,3	42,1	44,1	37,8	41,4	34,6
Almengymnasiale uddannelser	4,2	4,5	16,2	10,7	19,3	9,4	3,9	4,4	2,6	3,5
Erhvervs-gymnasiale uddannelser	0,1	0,0	0,2	0,0	0,2	0,1	0,9	1,4	0,9	0,7
Skoleforløb m.v.	15,6	14,1	23,4	27,6	18,8	23,0	24,6	26,2	27,5	32,4
Erhvervsfaglige uddannelser m.v.	10,0	11,2	4,1	2,6	2,3	2,4	3,2	4,6	5,1	3,6
Andre uddannelser < 1,0%	1,7	1,8	1,1	1,2	1,6	1,6	2,0	1,6	2,1	2,2
Fra 9. klasse efterskole										
Til:										
Omverden	15,6	15,3	14,5	11,8	10,7	11,1	9,7	7,3	11,7	10,3
8. - 10. klasse	63,0	60,4	62,2	65,4	68,3	66,9	66,3	70,1	64,8	64,7
Almengymnasiale uddannelser	2,0	0,8	0,9	1,5	1,4	3,0	3,6	2,5	1,4	2,3
Erhvervs-gymnasiale uddannelser	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	0,9	0,2	0,3
Skoleforløb m.v.	14,1	17,1	18,5	19,1	17,5	17,3	16,8	16,7	18,4	19,4
Erhvervsfaglige uddannelser m.v.	4,4	4,8	3,0	1,3	1,9	0,9	1,7	1,1	2,3	2,7
Andre uddannelser < 1,0%	1,0	1,4	1,0	0,9	0,1	0,8	0,4	1,5	1,2	0,3
Fra 10. klasse (inkl. 11. kl.)										
Til:										
Omverden	30,2	28,9	25,0	22,0	21,0	24,6	21,5	18,2	14,8	16,8
8. - 10. klasse	7,2	6,9	7,8	8,7	10,9	9,4	8,1	7,0	6,9	6,4
Almengymnasiale uddannelser	5,4	4,4	4,7	4,4	10,5	5,2	4,1	4,9	4,4	4,1
Erhvervs-gymnasiale uddannelser	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6	3,2	2,5	2,7	2,6
Skoleforløb m.v.	31,7	31,6	44,9	57,1	50,7	50,3	54,1	57,3	58,6	59,0
Erhvervsfaglige uddannelser m.v.	22,9	25,9	14,5	5,6	4,7	6,9	6,6	6,8	10,2	8,9
MVU	1,1	0,9	1,2	0,5	0,6	1,2	1,0	1,3	0,9	1,1
Andre uddannelser < 1,0%	1,4	1,3	1,9	1,5	1,5	1,7	1,4	2,0	1,4	1,2

Anm.: Pga. afrundinger kan summerne afvige fra 100%.

Tabel 3.6.2 Overgangsmønstre for elever, der **afbrød** en grundskoleuddannelse (fra 9. klassetrin), og som gik til en ny uddannelse, opgjort i procent fra 1989 til 1998. Opgørelsestidspunktet er 1/10 året før til 30/9 i året (fortsat).

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Fra 10. klasse efterskole										
Til:										
Omverden	24,1	34,3	7,7	0,0	19,5	14,0	10,6	7,9	15,4	14,1
8. - 10. klasse	19,2	13,8	26,4	23,7	27,8	22,8	21,4	26,0	27,8	31,1
Almengymnasiale uddannelser	6,8	7,1	17,4	7,8	8,5	10,5	9,9	13,3	5,8	8,1
Erhvervsgymnasiale uddannelser	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,8	5,2	3,2	1,1	3,4
Skoleforløb m.v.	28,1	28,2	31,2	60,9	38,1	40,5	40,2	43,2	40,4	37,1
Erhvervsfaglige uddannelser m.v.	16,2	12,6	7,2	4,1	3,3	3,3	3,9	4,5	6,5	4,6
MVU	2,0	1,7	4,0	1,1	0,9	6,0	6,2	0,9	1,0	0,9
Kandidatuddannelser ¹⁾	0,5	0,5	2,6	0,4	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0
Andre uddannelser < 1,0%	2,9	1,7	3,2	1,9	1,8	2,0	2,4	1,0	1,7	0,7

¹⁾ Indeholder: Bacheloruddannelser, grund- og basisuddannelser og kandidatuddannelser m.v.

Anm.: Pga. afrundinger kan summerne afvige fra 100%.

3.7 Normerede overgange i grundskolen

I dette afsnit præsenteres det *normerede overgangsmønster* fra afsluttede uddannelsesforløb for *grundskoleområdet* 8. til 10. klassetrin (efterskolen er opgjort separat). I opgørelserne kan man se, om en elev efter et givent uddannelsesforløb går til *omverden* (forlader uddannelsessystemet), eller hvilket andet uddannelsesforløb vedkommende i givet fald *påbegynder*.

For at forstå, hvad det normerede overgangsmønster viser, kan følgende billede benyttes. Lad os antage, at vi fra et givet år følger alle eleverne på 8. klassetrin for at se, hvilke uddannelser de går til i de kommende år. Når de så, mange år senere, har forladt uddannelsessystemet helt, kan vi lave en samlet oversigt over de vandringer, eleverne har foretaget. Fx ville omkring 99% have fortsat fra 8. til 9. klassetrin, og herfra ville måske ca. en tredjedel gå til gymnasiet. På denne måde vil man op gennem uddannelsessystemet kunne angives hvor mange procent af de oprindelige 8. klasselever der foretager hvilke overgange. Der er her tale om en opgørelse over bevægelser, det betyder, at en person kan tælles flere gange.

En *forløbsundersøgelse* til optælling af overgangene vil tage mange år. Vi har derfor beregnet et normeret overgangsmønster ud fra det overgangsmønster, vi præsenterede i afsnit 3.6.

Det normerede overgangsmønster viser således, hvor mange procent af en given *ungdomsårgang* (anslået til omkring 54.700 elever i 8. klasse), man kan **forvente** vil foretage de forskellige overgange i uddannelsessystemet, hvis overgangsmønstret i fremtiden er det samme som op til 1998.

I tabellerne 3.7.1 til 3.7.4 opgøres de normerede overgange for grundskolens højeste trin i 1998. Overgangene vises fra givne uddannelsesundergrupper til givne uddannelsesundergrupper. I tabellerne sondres mellem "normale" grundskoletrin og efterskoletrin. Tallene opgøres på køn og på *fuldførte* og *afbrudte* forløb.

Man kan populært sige, at næsten hele den beregnede ungdomsårgang (inkl. efterskolen) vil tilgå 8. klassetrin. Herefter vil nogle

få falde fra, og resten vil tilgå 9. klassetrin. På 10. klassetrin vil det være en mindre andel på ca. 66%.

I tabel 3.7.1 og tabel 3.7.2 opgøres det normerede overgangsmønstre i 1998 fra almindeligt 9. klassetrin og efterskolens 9. klassetrin. 97,9% af en ungdomsårgang vil gå i 9. klasse (inkl. efterskolen). Fra 9. klassetrin forventes 66,3% (heraf efterskole 22,3%), at gå til 10. klassetrin. 1,6% af den samlede 9. classes årgang vil forlade uddannelsessystemet.

I tabel 3.7.3 og tabel 3.7.4 opgøres det normerede overgangsmønstre i 1998 fra almindeligt 10. klassetrin og efterskolens 10. klassetrin. Fra 10. klassetrin (inkl. efterskole) vil 21% af en ungdomsårgang tilgå de *almengymnasiale uddannelser*. 10,9% af årgangen vil påbegynde en *erhvervs gymnasial uddannelse*. 7% af årgangen forventes at gå til et teknisk introduktionsforløb og 7,7% til handel og kontor, 2. skoleperiode. Efter 10. klassetrin vil samlet 3,2% af årgangen forlade uddannelsessystemet.

Tabel 3.7.1 Normeret overgangsmønster fra 9. klasse, opgjort fra 1/10-1997 til 30/9-1998.

	Fuldført			Afbrudt			I alt		
	Dreng	Piger	Alle	Dreng	Piger	Alle	Dreng	Piger	Alle
Fra 9. klasse									
Omverden	1,2	0,7	0,9	0,4	0,3	0,3	1,6	1,0	1,3
8. klasse	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
8. klasse efterskole	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
9. klasse efterskole	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,6	0,5	0,6
10. klasse (inkl. 11. klassetrin)	42,3	39,6	41,0	0,1	0,1	0,1	42,5	39,7	41,1
10. klasse efterskole	12,9	15,8	14,3	0,1	0,1	0,1	13,0	15,9	14,4
Gymnasiet, matematikere	9,4	9,5	9,5	0,0	0,0	0,0	9,4	9,6	9,5
Gymnasiet, sproglige	2,6	10,3	6,4	0,0	0,0	0,0	2,6	10,3	6,4
Hf	0,1	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,2
Hhx, flerårig	2,7	3,2	2,9	0,0	0,0	0,0	2,7	3,2	2,9
Htx	2,1	0,4	1,2	0,0	0,0	0,0	2,1	0,4	1,2
Handel og kontor, intro.forløb	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Handel og kontor, 1. & 2. skoleper.	1,2	2,0	1,6	0,0	0,1	0,1	1,2	2,1	1,7
Teknik, introduktionsforløb	4,0	1,9	3,0	0,2	0,1	0,1	4,2	1,9	3,1
Teknik, 2. skoleperiode	4,7	0,9	2,8	0,5	0,1	0,3	5,2	1,0	3,1
Øvrige grundkurser	0,6	0,1	0,4	0,0	0,0	0,0	0,7	0,1	0,4
Industrifag	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1
Bygge- og anlægsgag	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
Social- og sundhedshjælper	0,0	0,9	0,4	0,0	0,1	0,0	0,0	0,9	0,5
Andre uddannelser < 0,1%	0,2	0,3	0,3	0,0	0,1	0,1	0,2	0,4	0,3
I alt	84,8	86,2	85,5	1,7	1,3	1,5	86,5	87,5	87,0

Bemærk: 100% for drengene = 27.738 personer og 100% for pigerne = 26.941 personer.

Anm.: Pga. afrundinger kan summerne afvige fra 100%.

Tabel 3.7.2 Normeret overgangsmønster fra 9. klasse efterskole, opgjort fra 1/10-1997 til 30/9-1998.

	Fuldført			Afbrudt			I alt		
	Dreng	Piger	Alle	Dreng	Piger	Alle	Dreng	Piger	Alle
Fra 9. klasse efterskole									
Omverden	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,4	0,3	0,3
9. klasse	0,1	0,0	0,1	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4
10. klasse (inkl. 11. klassetrin)	1,0	1,3	1,2	0,1	0,1	0,1	1,1	1,4	1,2
10. klasse efterskole	6,0	5,9	6,0	0,1	0,0	0,1	6,1	6,0	6,0
Gymnasiet, matematikere	0,4	0,6	0,5	0,0	0,0	0,0	0,4	0,6	0,5
Gymnasiet, sproglige	0,2	0,8	0,5	0,0	0,0	0,0	0,2	0,8	0,5
Hf	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Hhx, flerårig	0,1	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2
Htx	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
Handel og kontor, 1. & 2. skoleper.	0,1	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,2
Teknik, introduktionsforløb	0,7	0,3	0,5	0,1	0,0	0,1	0,8	0,3	0,5
Teknik, 2. skoleperiode	0,8	0,2	0,5	0,2	0,0	0,1	1,0	0,2	0,6
Øvrige grundkurser	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1
Social- og sundhedshjælper	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1
Andre uddannelser < 0,1%	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,1
I alt	10,1	10,1	10,1	0,9	0,8	0,8	11,0	10,8	10,9

Bemærk: 100% for drengene = 27.738 personer og 100% for pigerne = 26.941 personer.

Anm.: Pga. afrundinger kan summerne afvige fra 100%.

Tabel 3.7.3 Normeret overgangsmønster fra 10. klasse (inkl. 11. klassetrin), opgjort fra 1/10-1997 til 30/9-1998.

	Fuldført			Afbrudt			I alt		
	Drønge	Piger	Alle	Drønge	Piger	Alle	Drønge	Piger	Alle
Fra 10. klasse (inkl. 11. klassetrin)									
Omverden	1,6	1,2	1,4	0,7	0,5	0,6	2,3	1,7	2,0
10. klasse efterskole	0,5	0,4	0,4	0,2	0,1	0,2	0,6	0,5	0,6
Gymnasiet, matematikere	5,0	4,1	4,6	0,0	0,0	0,0	5,0	4,2	4,6
Gymnasiet, sproglige	2,2	6,0	4,1	0,0	0,1	0,1	2,2	6,1	4,1
Hf	1,5	4,8	3,2	0,0	0,1	0,1	1,6	4,9	3,2
Studenterkursus	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Hhx, flerårig	5,5	6,1	5,8	0,1	0,1	0,1	5,5	6,2	5,9
Htx	3,1	0,7	1,9	0,0	0,0	0,0	3,1	0,7	1,9
Tf-kurser (værkstedskurser)	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Handel og kontor, intro.forløb	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,2	0,2	0,2
Handel og kontor, 1. & 2. skoleper.	4,6	6,6	5,6	0,3	0,4	0,3	4,9	7,0	5,9
Teknik, introduktionsforløb	4,5	3,4	4,0	0,6	0,4	0,5	5,1	3,8	4,5
Teknik, 2. skoleperiode	10,3	2,4	6,4	1,7	0,5	1,1	12,1	2,9	7,6
Øvrige grundkurser	0,8	0,2	0,5	0,1	0,0	0,1	0,9	0,3	0,6
Handelsuddannelser	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Industrifag	0,3	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,3	0,0	0,2
Bygge- og anlægsgfag	0,3	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,4	0,0	0,2
Jordbrugsfag	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Social- og sundhedshjælper	0,2	2,7	1,4	0,0	0,4	0,2	0,2	3,0	1,6
Pædagogisk grundudd. (PGU)	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1
Pædagog	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2
Andre uddannelser < 0,1%	0,4	0,4	0,4	0,2	0,2	0,2	0,5	0,6	0,6
I alt	41,1	39,9	40,5	4,1	2,9	3,5	45,2	42,8	44,0

Bemærk: 100% for drengene = 27.738 personer og 100% for pigerne = 26.941 personer.

Anm.: Pga. afrundinger kan summerne afvige fra 100%.

Tabel 3.7.4 Normeret overgangsmønster fra 10. klasse efterskole, opgjort fra 1/10-1997 til 30/9-1998.

	Fuldført			Afbrudt			I alt		
	Dreng	Piger	Alle	Dreng	Piger	Alle	Dreng	Piger	Alle
Fra 10. klasse efterskole									
Omverden	1,1	0,9	1,0	0,2	0,1	0,2	1,3	1,0	1,2
10. klasse (inkl. 11.klassetrin)	0,1	0,2	0,1	0,3	0,4	0,3	0,3	0,6	0,5
Gymnasiet, matematikere	3,0	4,0	3,5	0,0	0,0	0,0	3,0	4,0	3,5
Gymnasiet, sproglige	1,2	4,9	3,0	0,0	0,1	0,0	1,2	4,9	3,1
Hf	0,9	2,8	1,9	0,0	0,0	0,0	0,9	2,9	1,9
Studenterkursus	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Hhx, flerårig	1,9	2,3	2,1	0,0	0,0	0,0	1,9	2,3	2,1
Htx	1,5	0,4	1,0	0,0	0,0	0,0	1,6	0,4	1,0
Handel og kontor, 1. & 2. sk.per.	1,2	2,3	1,8	0,1	0,1	0,1	1,3	2,4	1,8
Teknik, introduktionsforløb	2,9	1,8	2,3	0,2	0,1	0,2	3,1	1,9	2,5
Teknik, 2. skoleperiode	4,4	1,0	2,7	0,3	0,1	0,2	4,8	1,0	2,9
Øvrige grundkurser	0,8	0,2	0,5	0,0	0,0	0,0	0,9	0,2	0,5
Industrifag	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
Bygge- og anlægsgfag	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
Social- og sundhedshjælper	0,1	1,2	0,6	0,0	0,1	0,0	0,1	1,2	0,7
Pædagogisk grundudd. (PGU)	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Pædagog	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1
Andre uddannelser < 0,1%	0,3	0,5	0,4	0,1	0,1	0,1	0,3	0,5	0,4
I alt	19,8	22,5	21,1	1,3	1,1	1,2	21,1	23,7	22,3

Bemærk: 100% for drengene = 27.738 personer og 100% for pigerne = 26.941 personer.

Anm.: Pga. afrundinger kan summerne afvige fra 100%.

3.8 Vandringer fra grundskoleområdet

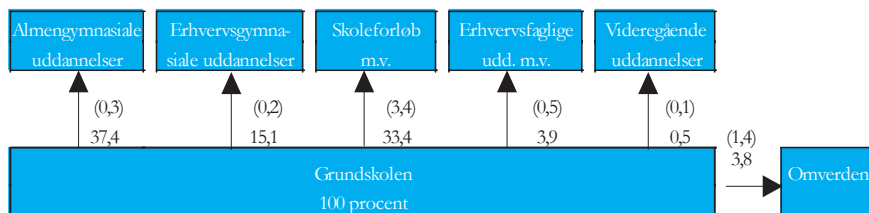
I figur 3.8.1 illustreres de overgange, der er beregnet i det *normerede overgangsmønster*. Vi ser således de vandringer, man kan forvente, at de unge foretager, hvis mønstret er det samme som i perioden op til 1998. Alle tal er angivet som procenter af en *ungdomsårgang*, der antages at svare til det antal elever, der et givet år forlader *grundskolens* ældste klasser. Bemærk, at det *erhvervsfaglige uddannelsesområde* er opdelt i to uddannelsesgrupper: skoleforløb m.v. og *erhvervsfaglige uddannelser*. Voksenuddannelse, egu, fuu, produktionskoler m.v. indgår ikke.

Overgangene fra grundskolen vil normalt være sket efter fuldført 9. eller 10. klassetrin. Et mindre antal elever afbryder fx 10. klassetrin, men kan af den grund naturligvis alligevel fortsætte i uddannelsessystemet. Der er her tale om en opgørelse over bevægelser, det betyder, at en person kan tælles flere gange.

I 1998 vil 37,7% af grundskoleeleverne fortsætte på det *gymnasiale uddannelsesområde*, 14,3% vil fortsætte på det *erhvervs-gymnasiale uddannelsesområde*, mens 36,8% vælger at fortsætte på et skoleforløb m.v. 4,4% forventes at gå til en erhvervsfaglig uddannelse, og endeligt vil 0,6% fortsætte på en uddannelse under det videregående uddannelsesområde (*DVU*).

5,2% af eleverne vil forlade uddannelsessystemet og gå til *omverden* (*grundskolerestgruppen*). Af disse vil kun 1,4% have et afbrudt grundskoleforløb. En del af restgruppen vil påbegynde en uddannelse uden for det "formelle" uddannelsessystem, fx voksenuddannelser, fuu, egu. Disse har vi ikke tal for, og derfor er restgruppen overestimeret.

Figur 3.8.1 Normeret overgange fra grundskoleområdet i 1998.

Overgange efter fuldførte og afbrudte (i parentes) uddannelsestrin, angivet i procent af en ungdomsårgang. Kun overgange, der samlet udgør over 0,5% af en ungdomsårgang, er vist.